

GAZDA

ERDÉLYI

Onor
E. M. G. E. HAVONIA 1115
MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Egész évre — — — 100 Lei. Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei. Egy szám ára — — — 5 Lei.	Szerkesztő: TELLEKI ADÁM gr.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Regală 16. Telefon: 21-58. Póstatakarék csekszám 40181.
--	---------------------------------	--

Ünnepi emlékezés.

Irta: Cs. Károly István

ombodi kisgazda, az EMGE alelnöke.

Miért is ünnepeltünk május 21-én?

Mire is tettünk szent fogadalmat?

Szent fogadást tettünk arra, hogy mi, gazdaemberek becsülettel álljuk meg helyünket ott, ahova az egy örök Isten állított. Fogadalmat tettünk arra, hogy a mi Elnökünk s Vezérünk mellett rendületlenül kitartunk s Őt az érettség végzett és folytatott önzetlen, nemes munkájában mindenben támogatjuk, Vele vagyunk s ott maradunk. De vajjon eszünkbe jutott-e hogy a mi Elnökünk iránt kimutatott és megnyilvánult ragaszkodás csak akkor lesz igaz áldáshozó és őszinte, ha nemcsak éltetjük és dicsőítjük, hanem vele együtt mi is dolgozunk.

Vajjon felteszik-e kisgazdatestvéreim is a kérdést: hol dolgozzam és mit dolgozzam? Az igazi, vérbeli, született gazda, legyen az sokattanult, vagy elemit végzett, önként jelentkezik és megtalálja az ő munkáját.

Kisgazda Testvérem! Ha a magad szerény kis portáján mindent meglátsz, mindent rendezni óhajtasz, nem veszed-e észre, hogy melletted és körülötted hány kisgazdatestvéred alszik, nyögi a maradiság és a tétlenség

betegágyát? Történik ez akkor, amikor adva van a munkaterület és szólít a kötelesség. Eredj hozzá, neccán, mezőn, ha más községben is s bárhol találod, keltsd fel, s mondd meg neki: Testvér, Gazdatestvér, ne aludj tovább, mert örökre elalszol. Mondd meg neki, jöjj hozzánk, ragadd meg kezét és fogadd meg vele, hogy mindenképpen tagjaink sorába lép! Ha pedig, véletlenül, munkád folyamán Pató Pálokra találnál, meg ne állj, csak tovább és tovább dolgozzál épen úgy, mint amikor a vad, rögös földet jóvá akarod tenni. Addig hengereld és boronáld, míg megszeliőd, porhanyós lesz s befogadja az áldott és hasznos vetőmagot.

Kedves Gazdatestvérek! A munka mindenütt önkéntelenül adódik, csak akarni, látni és cselekedni kell.

Az idő rohan a beláthatatlan végtelenségbe. Nincs időnk tétovázni, mindnyájan munkára fel!

Munkakedvünket, akaraterőnket, bizalmunkat s mindnyájunk szívét, lelkét hassa át az a biztos gazdaöntudat, hogy népünknek jövőjét teremtyük meg!

Július.

I. A szántóföldön.

Péter-Pál hetében vagyunk már s félős, hogy az idén aratás idejére beáll a kánikula, mert az eleje már most jelentkezik. Nagyon vigyázzunk ezért az aratás idejére, mert a lábonhagyott, viaszérésű gabona megszorul a kánikulában, azonban, ha azt levágjuk, a kalangyákban, asztagban szépen beérik. A kövér, párás időjárás következtében a rozsda is megjelent a búzákon.

A kasza után az eke következzék, mert aratás után gyorsan szárad a föld. Ha elkészünk, nem veszi be az ekét, csak ha nagyon mélyen eresztjük, már pedig a tarlót sekélyen, 5–10 cm. mélyre kell buktatni. A tarlót semmi szín alatt se használjuk legelőnek, mert ez a legdrágább legelő, s a gazda — ma világban — nem engedhet meg magának ilyen károsodást. Az idei esős és hideg tavasz miatt a tengeri is megkésett, ennek következtében még lókapával is bátran kapálható. Ezért ne mulasszuk el a minél gyakoribbi kapálást, s tartsuk mindig szem előtt, hogy egy kapálás egy esővel ér fel.

II. Réten és legelőn.

A jól gondozott réteken már június közepe táján levághattuk a szénát, s ha júliusban is jön egy pár eső, a hónap végefelé a sarjút is kaszálhatjuk. Nagy károkat okoztak az áradások, mert eliszapolták a réteket, a vetéseket. A sok eső miatt annyira megteltek a patakok, hogy kiáradtak a rétekre. Az áradások főként annak tulajdoníthatók, hogy ha az árkok és patakok medrei fel vannak töltődve, s a töltések nincsenek rendben tartva. Tanuljunk tehát az idei szomorú példából, s tartsuk rendbe árkaikat.

A legelő jószággal nincs baj hál' Istennek, mert régóta nem volt ilyen fű, mint az idén. Irtassuk a kökény-, vadrózsa- és borsika-bokrokat, s kaszáltsuk le a gyomokat, mielőtt még magvaikat elhullatnák.

A lucerna, lóhere, szarvaskerep és baltacim szárítását lehetőleg svéd módszer szerint vagy legalább is bakkokon végezzük, hogy minél kevesebb levél hulljon le róluk. Kaszálás után boronáljuk meg a tarlót. Nagy gondot fordítsunk az aranka irtására, kaszáljuk le a foltokat s kapáljuk fel a helyüket.

III. Állattenyésztésben.

Tartsuk tisztán és hűvösen az istállókat. Az igásállatokkal végezzük — reggel és este a munkát, hosszú déli pihenővel. A legelő állatoknál gondoskodjunk gyakori itatásról. Nyáron, vagy tavasszal elválasztott borjaknak adjunk a legelő mellett 1–2 kg. abrakot, mert a legelőn tartott fiatal borjú könnyen visszamarad fejlődésében. A választott csikóknak is adjunk 1–2 kg. zabot. A fojtsteheneket és igásállatokat csalamádén

tartsuk, s gondoskodjunk ennek időközönkénti vetéséről, hogy késő őszig kitartson. A melegtől a sertés szenved a legtöbbet, ezért csináljunk tisztavízű fürdőt számukra. — A baromfiakat és sertéseket hajtsuk ki a tarlóra. A járványos betegségek, különösen a sertésvész és lépfene, ilyenkor — nyár derekán — pusztít a legjobban. Ezért oltassuk be állatainkat és ássuk el mélyen az elpusztultakat.

IV. Gyümölcsösben.

Öntözzük meg az ideai ültetésű csemetéket 2–3-szor, minden fára legalább 15–20 liter vizet számítva. Ha gyümölcsfáink nagyon tele vannak terméssel, ritkítsuk meg őket, mert különben nem tudnak kifejlődni a gyümölcsök. Ebben a hónapban érik a nyári alma és körte, továbbá a nyári és korai őszibaraek s a veresszőllő. A szállításra szánt gyümölcsöt gondosan csomagoljuk be az előírt méretű ládába, mert így magasabb árat érünk el értük. Folytassuk a nyári arzenes, kénés és bordói-lével való permetezést. — Az almamoly ellen már felrakhatjuk, a hónap végén, a szalmaköteleteket. — A fákon levő víz- és vadhajtásokat vágjuk le. A szeszfőzésre még nem alkalmas lehullott gyümölcsöt ássuk el. A hónap közepe után megkezdjük az alvószemzést. Irtassuk a levél- és a pajzstetveket.

V. A szőlőben — pincében.

Végezzük el sürgősen a szőlő zöldmunkáját, a kacsózást, hegytördelést, csonkázást, mert a felesleges hajtások sok tápanyagot vonnak el a tőkétől, minek következtében kevesebb és gyengébb termést várhatunk. A permetezést se hanyagoljuk el, mert hatását szárazságban is elveszti 21 nap alatt. A fürt peronoszpóra ellen használjunk réz-kénport. Célserű volna a szőlő harmadik kapálását is elvégezni.

Ebben a hónapban kerüljük a borral való foglalkozást. Nagy melegben csak éjszaka szellőztessük a pincét, nappal zárjuk be az ajtót s ablakokat.

VI. Gazdasági udvar.

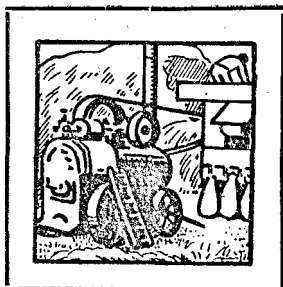
Takarítsuk ki a gabonást és védekezzünk az egerek, patkányok ellen, zélióval, ratinnal, tengeri hagymával. Az asztag és a cséplőgép helyét daraszoljuk ki. — sertés- és tyúkólakat tartsuk tisztán, meszeljük le őket kívülről-belülről, s ne csak keresztet fessünk rájuk vagy permetezzük őket. A trágyatelepet rendszeresen öntözzük és tapossuk, ha pedig szarvasba hordtuk a megtrágyázandó föld szélére, földeljük le.

VII. Gazdakörben.

Megbeszéljük az aratás idejét, felkészülnek a cséplésre, gondoskodnak a jó cséplőgépekről. Közösen megbeszéljük a hónapban esedékes mezőgazdasági munkálatokat és érdeklődnek a műtrágya és az őszi vetőmag közös beszerzése tárgyában az E. M. G. E.-nél.

Kedves Gazdatestvéreim!

Elértük a gazdasági évnek „csúcspontját“, a nyár tetejét. Az előző hónapok által felnevelt termést a „kutyánapokon“ takarítjuk be, aratjuk le. Időszerűnek tartom Réthy Antal kiváló meteorologus egyik régebben megjelent cikkéből a kutyánapok (kánikula) bővebb meghatározását idézni: „A nyár legforróbb része a görög őskori meteorologia szerint július harmadik harmadától augusztus harmadik harmadáig terjed. Keresztény idősámítás szerint Magdolna napjától (július 22) Bertalan napjáig (augusztus 24) tart. Ebben az időben a Nagy kutya csillagképében a Szíriusz a nappal kél és azzal nyugszik. Innen vette eredetét a *dies canicularis* (kutyánapok, kánikula) elnevezés, amit e néven ismernek az északi félgömb szubtropikus és mérsékelt égövű lakói. Néha ezek a kutyánapok szokatlan hevességgel lépnek fel. A hőmérséklet évi menete szerint a legmelegebb időszak július 15—19 közé esik.“

Kedves Gazdatestvéreim, mire leveletem olvassák, — már jórészt learatták búzáikat, felismervén a korai aratás előnyeit, amit már annyiszor hangsúlyoztunk. Ezt azzal tudom még meg, hogy a korai aratás a jégkár kockázatát is csökkenti s így a búza korai aratását önbiztosításnak is nevezhetjük.

Kalászosaink közül most már a zab aratása időszerű. Sietni kell az aratással, mert a hirtelen érlelő nyári melegben túlérett állapotban aratva erős pergési veszteséget szenvedhet. A zab érett és aratható, ha bugája és szalmája sárga, a magjának belsője még puha, de már nem tejes. Lehetőleg rövid ideig hagyjuk markokba és egyenletes kis kévekbe kössük.

Német közmondás szerint a gazda egyik lábával már a jövőbe lép július hónapban, mert megteszi az előkészületeket az őszi vetésre. Ily előkészületeknél igen fontosnak tartom a takarmány árpa vetőmag beszerzésénél nagy figyelmet fordítani arra, hogy

a vásárolt árpa e célnak megfelelő legyen. A takarmányárpától megkivánjuk, hogy bőven termő fajta legyen, szilárd szalmája, hoga a megdülésnek és a betegségeknek ellen tudjon állni, ne legyen későn érő, magja fejlett, telt legyen, legyen magas fehérjetartalma, tehát üveges törésű. Amennyiben módjában áll gazdatestvéreimnek, úgy feltétlenül csávázassák melegviz eljárással, hogy azt a nagy károsodást, amit az árpa porüszög okoz, elkerüljék, illetve csökkentsék. A vetőmag beszerzés tekintetében bizalommal forduljanak az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletnek, ahol megadják azokat a címeket, ahonnan megfelelő minőségben lehet beszerzést eszközölni.

Gazdatestvéreink is, akik búzavetőmagot akarnak változtatni, ajánlom, már most mérlegeljék, hogy viszonyaiknak melyik felel meg legjobban az egylet által ajánlott ODVOS 241, illetve Bánkúti fajták közül. Aki kukorica után későn kényszerül vetni, avagy paradús hegyvidéken termel: feltétlenül az igénytelenebb ODVOS 241 búzát vesse. Az intenzívebb viszonyok között gazdálkodóknak különösen alföldi részeken igen ajánlom a Bánkúti 1201, 1205 fajtákat. Toklászos fehérkalászu, korán érő, kissé gyengén bokrosodó — tehát sűrűn vetendő — kiváló minőségű búza. A rozsdának úgy az ODVOS 241, mint a BĀNKŪT 1201, 1205 ellenállanak és az idén is a régi degenerált fajtákon, különösen a somogyi fehér és piros tar búzákon a rozsdakártétele számottevő volt ott, ahol a fentebbi fajtákon ez még csak észlelhető sem volt.

Az olajos növények iránt mutatkozó fokozott kereslet indokoltá teszi e növényeknek tágabb körökben való termelését és ezért az őszi vetésük közül a repcének vetését ajánlom a búza terület csökkentésének céljából.

Tudomásom szerint több gazdatársunk rendelkezik már nemesített vetőmagból utánterméssel és a külföldről importált nemesített vetőmag szembevető előnyeit számszerű eredményeivel is igazoltnak látja.

Szárazságra hajló viszonyok között a takarmány termesztése képezi legnagyobb

gondját mindnyájunknak. A tavaszi takarmánynövények ennek folytán kiegészítendőik őszi vetésű takarmánynövényekkel és első-sorban az őszi bükkönyfélékkel. Általános-ságban ismert a szösös bükköny, míg kevésbé ismert a pannonbükköny. Ez utóbbi sokkal fagyállóbb, levélben gazdagabb és magtermőképessége is bővebb. A pannonbükkönnyt egyedi tenyész kiválasztással a vadontermő pannonbükkönyből állították elő. Vetési ideje augusztus és szeptember hónap. Gabonastávolságra vetve kh-ként 50 kgr. bükkönynek és 50 kgr. búzának keverékét. Fokozni lehet a takarmánytermést azáltal, hogy még 10 kilogramm biborheremagot is keverünk a fentebbi magkeverékhez. (Legány-féle őszi takarmánykeverék.) A bük-

könymagot csakis megbízható helyről szabad beszerezni, mert megbízhatatlan helyről esetleg vadbükkönymagot is kaphatunk.

Kedves Gazdatestvéreim! Leveletem egy kéréssel kívánom befejezni, a jó Isten által adott terméseikből ki-ki lehetőségéhez képest siessen segíteni a józseffalvi tüzkárosultakon. Be kell bizonyítanunk, hogy az EMGE által évek óta hangoztatott elv: „Egy az egészért és az egész egyért“, minden vonalon érvényesülni fog, ezt ismételtén kérve és elvárva, vagyok

Berend, 1939. július hó 1.

magyar gazdatestvére szeretettel:

Bikfalvy Ferenc.

A köztestermények jelentősége a fagykárt vagy jégverést szenvedett vidéken.

Irta: Seyfried Ferenc.

A rendkívül változó júniusi időjárás óriási károkat okozott Erdély egyes vidékein. Háromszék, Csik és Udvarhely megyékben hihetetlen késői, június 12-i fagy a fejlődő növényeket részben leperzselte, a rendkívüli állapotok miatt későn vetett és épen kikelő fagyérzékeny növényeket teljesen elpusztította. Szalonta és a székelyföldi Erdővidékről viszont nagy jégverésről érkezett jelentés. A Baróton képződött jégfelhő elverte Olasztelek, Vargyas, Alsó- és Felsőrákos, Szászdobos, meg a környező községek határait. Általános az 50%-os kár, de ahol a jégverés erősebb volt, felmegy 75%-ra; sok esetben viszont mindent elpusztított. Az EMGE vezetősége aggodó szívvel vette tudomásul a súlyos elemi csapást, amely kárvallott gazdatestvéreinket sújtotta és kéri, hogy ne veszítsék el önbizalmukat, hanem ragadjanak meg minden alkalmat a kár enyhítésére.

A teljesen jégvert szalmásgabonát kaszáljuk le zölden, de ne szárítsuk meg szénának, mert így a szalmánál is gyengébb takarmányt nyeriünk, hanem amúgy nyersen vermeljük el. A vermeléshez két méter széles, 1,5—2 méter mély és olyan hosszú vermet ássunk, ahova a zöldtömeg befér. A berakásnál vékony rétegeként állandóan tapossuk és döngöljük, hogy ezáltal lehetőleg szorítsuk ki a levegőt. A zöldtakarmány rakását a föld felett is folytatjuk 1—1,5 méter magasan, majd egy vékony szalmaréteggel lefedve, 30—40 cm. földréteggel jól lenyomtatjuk. Az erjedés alatt a takarmányréteg megrokkán, amiért gondosan figyeljük a borító földréteget és a repedéseket igazítsuk utána. Tekintettel arra, hogy a

takarmány a földdel érintkező részén egy rétegben megromlik, tanácsos a verem falait is 20—25 cm. szalmaréteggel burkolni.

A fagy vagy jégverés által elpusztított kapásnövények, lekaszált és behordott termények helyébe vessünk köztesterményeket. Az alább felsorolt növények gondos talajelőkészítést, azaz porhanyó vetőágyat igényelnek. Ennek hiányában sikerre ne számítsunk, mert a drága vetőmag csak a kárt szaporítja.

Csalamádé.

A csalamádé nemcsak a nyári hónapok alapzöldtakarmánya, hanem júliusban vetve, kitűnően vermelhető lédús téli takarmányt ad. Ez az a növény, mellyel egy területegységről a legnagyobb mennyiségű emészthető tápanyagot nyerhetünk. Egyedüli hátránya a fehérjeszegénysége, amiért tanácsos borsóval keverni. Jó keverék a következő: kat. holdanként 80 kg. kukorica, 30 kg. express vagy viktória borsó és 10 kg. tavaszi bükköny.

A kikelt csalamádévetést 7 nap mulva megfogasoljuk, ami felér egy kapálással.

Mohar.

Takarmánynak a közönséges vagy magyar mohart vetjük. Vetőmagszükséglet: 16—18 kg., sortávolság 12 cm. és csak sekélyen 1—2 cm-re takarjuk alá. A mohar jól bírja a szárazságot, hamar fejlődik és 70—80 nap mulva kaszálható. Tanácsos zölden erjeszteni. Száritása nehézkes, vastag bütykei miatt, kat. holdanként 17—28 q. szénát ad. A ritkább vetés mának is meghagyható.

Tartsuk jó karban saját határjeleinket! (Mezőgazdasági törv. 15. szak.)

Köles.

Mint hézagpótló növény jön számításba. Nem ad nagy takarmánytömeget. Nálunk a bugás ká-saköles piros magvu, ú. n. paprikaköles válto-zatát érdemes termesztetni. Július közepéig 12 cm. sortávra vetjük. Kat. holdanként 26—30 kg. vetőmagot számítunk. Csak sekélyen, 1—2 cm-re takarjuk alá és száraz időjárás esetén vetés után hengerelünk. Tekintettel gyenge szénatermesére, tanácsos magnak meghagyni, mert a most ve-tett köles még beérleli magvát.

Cukor cikor.

Fehér mustár.

Szudáni fű.

A szudáni fű kedvező időjárás esetén 25—50 q-s szénatremést is ad kat. holdanként. Elég talajszaroló növény, amiért vetés előtt tanácsos vékonyan trágyázni. Szénája majdnem egyen-értékű a jó rétiszenával, zölden levágva pedig jól vermelhető, nagymennyiségű tömeget ad. Kat. holdanként 30—40 kg. magot vetünk gabona-sortávra. Sekélyen takarjuk alá és száraz idő ese-tén hengerelünk.

Fehér mustár.

A fehér mustár tenyészideje nagyon rövid, amiért még augusztusban is vethető, 4—6 hétre már kaszálható. Kat. holdanként 8—10 kg. vető-magot számítunk, gabonasortávra vetjük és igen sekélyen takarjuk alá. A zölden való etetést el-virágzásig fejezzük be, mert a fejlődő becőben káros mustárolaj van, ami az állatok ártalmára lehet. A fehér mustár jó tejelő-takarmány.

Csibehur.

Szintén jó tejelő takarmány és nagyon gyorsan fejlődik. Vetés után, kedvező időjárás esetén, már hat hét múlva vágható. Kat. hol-danként 20—25 kg. magot vetünk gabonasor-távra és sekélyen 1—1.5 cm-re takarjuk alá. A csibehur szénatermése jelentéktelen, de zölden 50—80 q-ás takarmánytömeget ad.

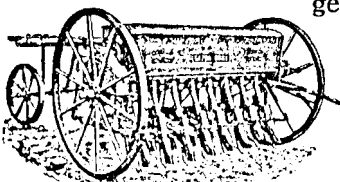
Tarlórépa.

Ha kedvező időjárásban végezzük el a tarló-répa vetését és kapáláskor is kap még esőt, 200—250 q termést is adhat. Apró morzsás vető-ágvba vetjük, kat. holdanként 0,6—1,4 kg. vető-magot számítva. A sortáv 35—40 cm. A tarló-répa a retekhez hasonlóan gyorsan kikel, vonó-kapával sekélyen megjárathatjuk. További gon-dozása az egyezéssel egybekötött egyszeri kapá-lásból áll. A tarlórépát nehéz eltartani, ezért etessük fel december végéig. Később káros erje-désen megy keresztül, ami a tej ízén is megérzik.

Kérjük gazdatársainkat, hogy fogadják meg fenti tanácsainkat. Ahol a felsorolt magvak nem volnának beszerezhetőek, forduljanak az EMGE kereskedelmi szervéhez, a Mezőgazdák Kereske-delmi R. T. központjához. Cím: Arad, Bul Re-gele Ferdinánd No. 41, vagy az alábbi fiókin-tetekhez: Cluj, Str. Regală 16, Braşov, Str. Voe-vodul 11, Oradea, Str. Xenophon 9, amelyeknek útján a lehetőséghez képest a szükséges vetőma-gvak beszerezhetőek. Megbízható kölesvetőmag be-szerezhető a székely megyék részéről a brassói Hesshaimer cégnél is, mely tudomásunk szerint a szemtermést is szívesen megvásárolja.

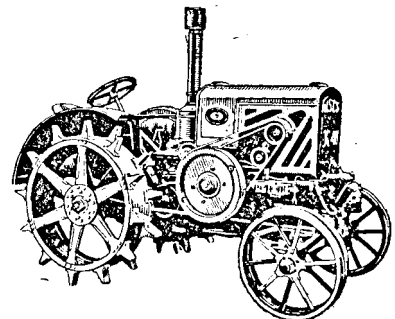
Hoherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth Rt. Budapest.

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági
gépek legtokéletesebb kivitelben.

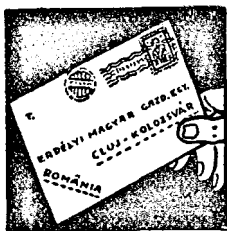

Kaphatók:

Turnătorie de Fier și Fabr. Maşini din Cluj S. A.
Secția: Maşini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62.
Telefon: Nr. 12-17.

Thalheimi levél.

Az „Erdélyi Gazda“ májusi számában „Erjesztett takarmány a kisgazdaságban“ címen közöltük Redanz Pál németországi kisgazda leírását a gazdaságos kettőstermelésről. Olvasóink arra

kértek bennünket, hogy közöljük az általa használt nyolcas-vetésforgót és a kettőstermelés beosztását. Nehezen tudták ugyan elképzelni, hogy 26,5 holdan 22 darab számosállatot lehessen eltartani.

A szerkesztőség természetesen nyomban levelet irt Redanz Pál németországi gazdatestvéreinknek. Alább közöljük válaszat magyar fordításban:

Thalheim, 1939. V. 29.

Tek.

Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet

Kolozsvár.

Öszintén örülök, hogy erdélyi magyar gazdatestvéreim annyira érdeklődnek a kettőstermelés iránt és az alábbiakban szívesen közlöm az általam évek óta használt nyolcas-vetésforgót.

A szántókat 8 táblára osztom fel és a következőképpen vetem be.

1. Tábla: kapásnövény (rendesen burgonya), erős, kat. holdanként 200 q. istállótrágyázással.

2. Tábla: búza.

3. Tábla: rozs. A rozs lekerülése után, arra a részre, ahova a következő évben a burgonya kerül: öszibükköny és őszi takarmányborsó keverékét vetem, a másikfelét a herefü keverék foglalja el.

4. Tábla: egyik felébe jön még a múlt évben elvetett herefü-keverék, másik felébe — a takarmánynövény lekerülése után — burgonyát ültetek. A burgonya alá 200 q. istállótrágyát hordok ki kat. holdanként.

5. Tábla: búza. A herefükeverék-utáni területet megtrágyázom kat. holdanként 100 q. istállótrágyával.

6. Tábla: ősziárpa. A terület felét, ahova a következő évben a répa jön — aratás után bevetem öszibükköny vagy őszi takarmányborsókeverékkel.

7. Tábla: fele területén cukorrépa,

fele területén pedig herefükeverék van. A répa alá kat. holdanként 200 q. istállótrágyát hordok ki.

8. Tábla: zab. A burgonya előtt a következő köztéseket vetem el: landsbergi keverék biborhere vagy takarmányrozs. A köztes alá kat. holdanként 100 q. istállótrágyát hordok ki.

Levelemben még közlöm az általam használt landsbergi s herefükeverék összetételét.

Landsbergi keveréknek: hektáronként 40 kg. öszibükkönyt, 20 kg. biborherét és 10 kg. olaszperjét vetek.

Herefükeveréknek: 5 kg. lóherét, 12 kg. svédherét és 5 kg. olaszperjét vetek hektáronként. (Kat. holdanként kb. fele mennyiséget számítunk. Szerk.)

Birtokom talajösszetétele homokos vályog agyag-általajjal, 100 m. magasan fekszik a tenger színe felett. Az évi csapadékmennyiség nem haladja meg a 600 m/m.-t. A belterjes és köztestermelés dacára, a birtokon még nem tapasztaltam hereuntságot. Igaz, hogy az állandó és erőteljes trágyázással és az idejében elvégzett mezőgazdasági munkával — tarlóhántás, őszi mélyszántás — jó erőben és kulturállapotban tartom földjeimet.

Köszönöm, hogy magyar Gazdatestvéreim kérdéseit tolmácsolni sziveskedtek. Jó szerencsét kívánok mindazoknak, akik kipróbálják a köztes takarmánytermesztést, mert csak nagyszámu és olcsó, erjesztett takarmánnyal tartott állatállománnyal fokozhatjuk és állandósíthatjuk gazdasági bevételeinket.

Gazdatársi üdvözléssel:

Redanz Pál, kisgazda.

A magunk részéről hálásan köszönjük német Gazdatestvéreink felvilágosító sorait. Ime — nem olyan hihetetlen 22 számosállatot eltartani 26,5 kat. holdon, csak megfelelő hozzáférés, takarmányerjesztőverem, kamara, vagy torony és a vetőmagvak beszerzéséhez elegendő forgótőke szükséges. Ugy a landsbergi, mint a herefükeverék elég drága takarmány, de magas fehérjetartalmára való tekintettel, a fiatal állatok — gyors fejlődésükkel és az idősebb állatok — magas teljesítményükkel (tej) behozzák a költségeket.

A szuperfoszfát-műtrágya használatának jelentősége.

Szántóföldi terményeink legnagyobb része, de különösen azok, amelyeket szemtermésükért termelünk, *leginkább a foszfort veszik igénybe* a talaj tápanyagai közül.

Ha a növény elegendő mennyiségben találja meg a talajban a tormés, különösen a szemtermés teljes kifejlődéséhez szükséges foszfort, megfelelő termést fog ugyan adni, de az utána következő növény elvetése előtt pótolnunk kell az általa felhasznált tápanyagot.

Ha még a jobbik eset. Azonban Erdély legtöbb talajában — ha gondos talajvizsgálatot végzünk — többnyire foszforhiányt fogunk észlelni. Tehát szemes terményeink — különösen azoknak kalászos válfajai — *csak akkor adnak igazán nagy terméseket, ha foszfortartalmu műtrágyázásban részesítjük a talajt és nem várjuk meg a nagymérvű foszforhiány tüneteit.*

A foszforos műtrágyázás nemcsak a termés mennyiségét és minőségét befolyásolja nagy mértékben, hanem *sietteti a növény fejlődését és ezáltal biztosítja a korai érést.* Ez különösen azokon a vidékeken fontos, ahol a június végén, július elején fellépő *rozsa* és *nagy hőség* komolyan veszélyezteti szalmás gabonáink terméseredményeit, főként minőségi szempontból.

Az *istállótrágyázás hatása* is erősen növekszik, ha azt foszfortartalmu műtrágyázással együtt végezzük. Az istállótrágya nitrogén és káliumtartalmú csak úgy fejtheti ki hatását igazán, ha a talajban elegendő foszfor áll rendelkezésre. Talajaink, illetve szemesterményeink foszforigényét 16%-os szuperfoszfát műtrágya helyes alkalmazásával elégíthetjük ki legbiztosabban és legolcsóbban. Szuperfoszfátműtrágyát leginkább ősszel, de szükség esetén tavasszal is alkalmazhatunk. Az őszi műtrágyázás hatása biztosabb, mert a téli nedvesség biztosítja a műtrágya oldódását és a foszfornak a talajba való behatolását. A tavaszi műtrágyázás — különösen ha az nem kombinált vetőgéppel, hanem kézzel elszórva történt, — száraz időjárásban nem fejtheti ki hatását.

Összehasonlítva a külföld magasszintű országainak foszfortartalmu műtrágya fogyasztásával a miénket, — lehangolóan világlik ki, hogy erdélyi gazdáink elenyészően csekély mértékben használják a legelterjedtebb műtrágyát, a szuperfoszfátot.

Ez a tény arra készíti az *Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a leghatásosabb, legerősebb propagandát indítsa meg annak érdekében, hogy gazdáink — meggyőződve a szuperfoszfát használatának szükségességéről és jövedelmezőségéről — az eddiginél sokkal nagyobb mértékben vegyék azt igénybe.*

Különösen búzatermesztésünk fogja a jövőben megkövetelni a foszforos műtrágya fokozottabb használatát. A búzánál, amely legfontosabb szántóföldi növényünk, világszerte túlermelés mutatkozik. Minden valószínűség szerint, — a mi országunkban is — szükség lesz a búzával bevetendő területek hatósági uton való csökkentésére. Gazdáink arra lesznek utalva, hogy előre meghatározott kisebb területeken ugyanannyi búzát termesszenek, mint eddig, szabadon választott nagyságu területeiken. A többtermelést itt csak a talajerő hatóságos fokozásával és nem utolsó sorban a mesterséges trágák, főként a foszfortrágya állandó helyes alkalmazásával érhetjük el.

Már az idén tavasszal 42 szuperfoszfát műtrágyázási kísérletet állítunk be egész Erdély területén, ugyanannyi kizsáza árpa, vagy zabvetése alá alkalmazva a műtrágyát.

E kísérletek célja elsősorban az, hogy a műtrágyázási kísérletben résztvevő kizsáza saját terméseredményeikből győződjenek meg a foszforműtrágyázás hatásáról és jövedelmezőségéről, látva a trágázott és trágázatlan vetések termésében mutatkozó különbségét, ugyanazon a talajon, ugyanazon körülmények között.

Annak idején részletesen beszámolunk majd olvasóinknak e kísérletekről már azért is, hogy — az őszi gabonák elvetése előtt — minél többen meggyőződhesse a műtrágyázás fontosságáról és szükségességéről.

Hivatalos lapunk hasábjairól a jövőben sohasem fog hiányozni a műtrágyázás népszerűsítése érdekében adott felvilágosítás, és a műtrágyák használatára vonatkozó szakszerű utasítás.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű
eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főszelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedésben kaphatók

Cluj, Piaja Mihai Viteazul 38. sz. alatt.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.

Arjegyzék ingyen.

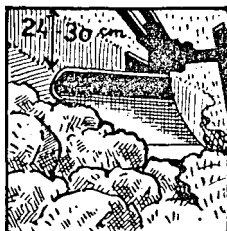
98

A növénytermesztés tizparancsolata.

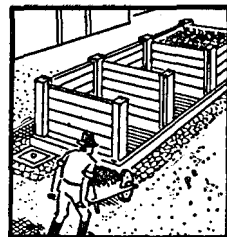
Összeállították a tordai tanfolyam hallgatói 1939. év telén.

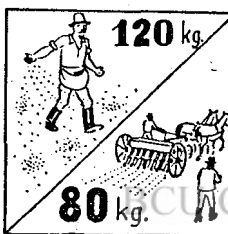
1. Nincsen rossz föld, csak rossz gazda.

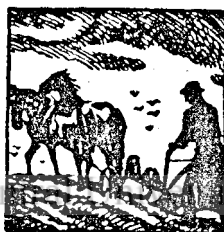
2. Először mélységben terjeszkedj, azután szélességben.

3. A jó trágya bő termés.

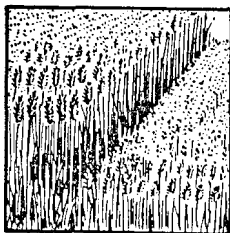
4. Aki ocsut vet, gazi arat, ki nem géppel vet, az lemarad.

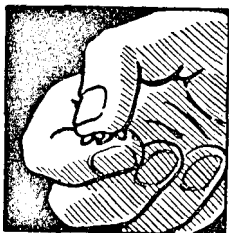
5. Őszi szántás fél trágyázás.

6. Kapálás-sal öntöz a jó gazda.

7. Tavaszi szántással a fél termést elveszítjük.

8. Viaszerésben arass, kalangyában érlelj.

9. A lucerna a fakarmányok királynője.

10. Többet ésszel, mint erővel.

Irtasuk a növényi élősdieket! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

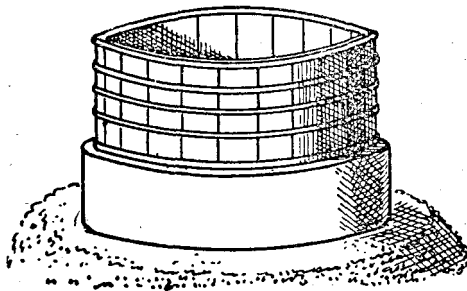
SACK ekék, vetőgépek, Heid triőrök

KLUSCH JANOS CLUJ, Calea Regele Carol II. Nr. 113. — Telefon: 26-45.

SZAKKÖZLEMÉNYEK

Építsünk erjesztővermet!

A takarmány erjesztés bevezetése óriási munkamegtakarítást jelent. A gazdák ezáltal nagy részben függetleníthetik magukat az időjárás szeszélyeitől. Tudott dolog ugyanis, hogy az erjesztő verembe, kamarába vagy toronyba az év bármely szakában behordható és elraktározható a zöld takarmány. Nálunk az erjesztett

takarmány készítésének különösen ősszel van nagy jelentősége. Ősszel a rövid napok rendszeren esősek és a másod termésű takarmánynövények vagy az évelő takarmánynövények utolsó kaszálása, a csalamádé, a csöves csalamádé, a répafej és más eddig veszendőbe menő zöld takarmánymennyiség nem szárítható sikerrel s így gyakran kárba vész. Az erjesztő helyiségek segítenek ezen a bajon s megóvják a gazdát a károsodástól.

Itt közöljük egy jól felhasználható szerkesztmény képét. Az erjesztő helységbe rakott takarmány az erjedés alatt a borító földréteg nyomására rendszeren rokkan. Ezért a takarmány-erjesztő felső része mintegy 50 cm-ig kihasználatlanul marad. Amennyiben az itt közölt deszka megnyújtót használjuk, a takarmány tömeg pontosan az erjesztő falának pereméig süllyed és az egész ürtartalmat hasznosan kihasználhatjuk.

Érdemes kipróbálni.

Seyfried Ferenc.

HANN & KELEMEN

műszaki nagykereskedés

Cluj, Str. Regina Maria 16.

Telefon: 25-72.

64

Szállít:

„Holder“ fa- és szőlőpermetezőket, növényvédelmi szereket, tejgazdasági felszereléseket,

S. K. F. golyócsapágyakat cséplőgépek- és traktorokhoz,

bőr- és gummiszíjakat, szitaselymet stb.

Gazdák, itt a tarlóhántás ideje.

Az Erdélyi Gazda hasábjain már nagyon sokszor foglalkoztunk a tarlóhántás fontosságával, hasznával és hatásával. Az idei csapadékos nyár különösen fontossá teszi a tarlóhántás idejében és helyesen való alkalmazását.

Figyelmeztetjük tehát Gazdatestvéreinket, hogy az aratással lekerülő szalmás gabonáink tarlóját azonnal sekélyen szántásuk le és a szántást boronálják el még akkor is, ha a keresztiek behordására még nem került sor. Az erjesztő veremben végzett tarlóhántás elboronálás megőrzi a talaj nedvességét, elősegíti a gyomnövények kikelését és a későbbi mélyebb szántást könnyebbé teszi, annak porhanyóságot és rögmentességét elősegíti. A tarlóhántást még azokon a földeken se mulasszuk el, ahol az őszi mélyszántás után tavasziakat, főleg tavaszi kapásokat fogunk vetni. Az őszi szántást könnyebben végezhetjük és a gyommagvak nyári kikélesése és alászántással való elpusztítása után tavaszi kapásaink földjeinek gyommentesen tartása könnyebb lesz.

Az erdőkihágási büntetések leszállítása.

A hivatalos lap 86. számában, 1939 április hó 14-én megjelent az 1567. számú királyi rendelet, amely szerint azoknak a terhére kirott kártérítések, akiknek az erdőkihágási cselekedetét a bíróságok 1939 február hó 27-ig bezárólag jogerős ítélettel büntették, az alábbiak szerint csökkenthetők: A csökkentés mérve a következő: a kártérítéseknél 75%, a faanyag árának megtérítésénél 50%. A csökkentést az állami erdőekben elkövetett vétségeknél a Földművelésügyi Minisztérium, a megyék és községek erdeiben elkövetett vétségeknél a tartományfőnökség engedélyezi. A kérés tehát kellően megindokolva ezekhez nyújtandó be. Minden eset külön elbírárlás tárgyát képezi, mivel nem amnesztia-ról van szó, hanem csak egy jogról, amelyet az említett hatóságok gyakorolhatnak kötelezettségek nélkül. Amennyiben 1939 február hó 27-én az ítélet azért nem jogerős, mert ellene felebbezés van benyújtva, úgy azt a felebbezés visszavonásával jogerössé lehet átváltoztatni.

1939 május 21. óta alakult és törvényszékileg jóváhagyott gazdakörök névsora. Csikmegye: Siménfalva. Háromszékmegye: 1. Feldoboly, 2. Egerpatak, 3. Fotosmartonos, 4. Futásfalva, 5. Haraly, 6. Hatolyka, 7. Hilib, 8. Ika-falva, 9. Imecsfalva, 10. Kézdiabibis, 11. Lisznyó, 12. Málnás, 13. Miklósvár, 14. Mikóújfalva, 15. Bikszád, 16. Sepsikőröspatak, 17. Sepsimagyaros, 18. Székelypetőfalva. Szilágymegye: Ákos. Marosmegye: Mája. Szamosmegye: Pujon. Kolozsmegye: Feketelak.

Korszerű üszőnevelés.

Az üszők helyes felnevelésének talán sokkal nagyobb a jelentősége, mint a bikanevelésnek, mert szarvasmarhaállományunk jövője kialakulása, főképpen tejtermelése az üszők nevelésén fordul meg. Ebben a kérdésben is döntő fontosságú az állattenyésztés legelemibb szabályának tiszteletbentartása: a fiatal állatok *teljes érvényű takarmányozása*.

Okszerűen nevelt féléves üszőborjú. (Apja „Kikircs“ III.)

Teljes érvényű takarmányozás alatt az etetésnek azt a rendszerét értjük, amely a takarmánnyal a fiatal állat szervezetébe *a szükséges mértékben* beviszi mindazt a tápanyagot, amire szüksége van, tehát *fehérjét, szénhidrátot, vitamint és ásványi sókat*. Ha tudjuk azt, hogy minden állat életének első évében magasságban, a második évben hosszúságban, a harmadik évben szélességben és a negyedik évben mélységi viszonylatban növekszik, már világosan láthatjuk, hogy mire kell törekednünk. Még szembe-tűnőbben domborodik ki teendők, ha arról se feledkezünk meg, hogy *csak a fiatal sejteknek van meg a jelentékeny fejlődésre való képességük*.

Nyilvánvaló ezek szerint, hogy minden állatnak, így tehát az üszőborjúnak is *élete első évében kell megadni a legnagyobb fejlődésre való lehetőséget*. Ezt a lehetőséget akkor használjuk ki, ha az első életévben sok fehérjét tartalmazó takarmányokat etetünk, mert a fiatal sejtek gyors növekedéséhez és szaporodásához, következőképpen az egész szervezet erőyes fej-

lődéséhez, sok fehérjére van szükség. Ez az igazság fordított viszonylatban is helytálló, amihez képest minél gyorsabban növekszik valamely fiatal állat, annál több fehérjére van szüksége.

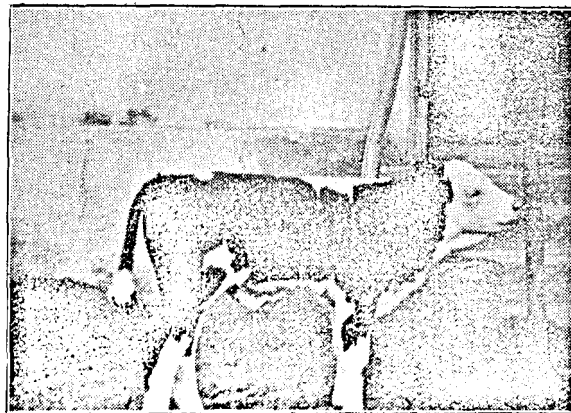
Mi sem természetesebb azonban, mint az, hogy az első hetekben csak könnyen emészthető fehérjét — tejet kell adni, még pedig bőségesen, mert *aki a tejen akar takarékoskodni, az soha sem nevel jól fejlett állatot*.

A legutóbbi német kutatások alapján a fiatal üszők fejlődési idejét négy szakaszra lehet beosztani.

1. Az első szakasz az élet első három hónapja. Ebben a korszakban a legkedvezőbb a takarmányértékesítés s ezért teljes tejet és könnyen emészthető abrakot kell adni.

2. A második szakasz hat hónapig, az üszőborjú 9 hónapos koráig tart, amikor a takarmány már nem értékesül oly kedvezően, mint az első szakaszban. Ebben a hat hónapban sovány (főlözött) tej, kevés abrak, a legjobb minőségű rétszéna és kevés felszeletelt répa képezi a üszőnevelés sikerét biztosító takarmányt.

3. A harmadik szakasz tartama már kilenc hónap, vagyis az üszőborjú 18 hónapos koráig terjed. Ebben az időszakban egészen megváltozik a takarmányozási rend, még kisebb az értékesítési és növekedési százalék. Ebben a korszakban a széna, gyök- és gumós növények, zöldtakarmány, kiváltképpen legelő szükséges a növendékállatnak.

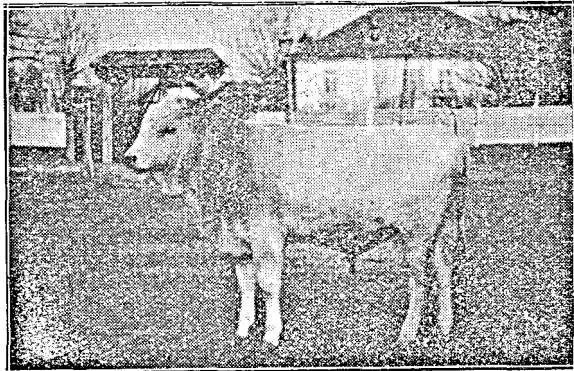

Hegyközkovácsiban nevelt, jólsikorült szopós bikaborjú. (Apja az EMGE által bohozott „Kikircs“ III.)

4. A negyedik szakasz a két éves kor betöltéséig terjedő hat hónapra esik, amikor a növekedés már jelentősen csökken és inkább a hozzászűrés irányában való fejlődés lép előtérbe. Ebben az időben a takarmányozás rendje alig tér el az előző szakaszétól.

A könnyebb áttekinthetés kedvéért ide iktatjuk azt a táblázatot, mely azt a hat hónapra terjedő takarmányozási rendet vázolja, amikor az üszőborjúnak okvetlenül tejet is kell adni.

Hetek száma	Teljes tej naponta literben	Föltöltött vagy tökéletesen alvadt tej naponta literben	Szűrés zabdara naponta kiló	Darakeverék szárazon 40 rész árpadara 40 " zabdara 20 " lenmagliszt naponta kiló	Jó minőségű réti szén naponta kiló	Szeletelt takarmány-répa naponta kiló
1	3-5	szoptatás naponta 4-szer	—	—	—	—
2	6-9	szoptatás naponta 3-szor	—	—	—	—
3	10	"	—	—	1/4	—
4	10	"	—	—	1/4	—
5	10	"	—	—	1/4	—
6	10	1/8	—	—	1/4	—
7	9	2	—	—	1/3	—
8	7	4	—	—	1/3	—
9	5	6	—	—	1/3	—
10	3	8	—	—	3/4	—
11	2	8	—	—	3/4	1 1/2
12	2	8	—	—	3/4	1 1/2
13	—	8	—	1	1	1 1/2
14	—	8	—	1	1	3
15	—	8	—	1	1	3
16	—	8	—	1 1/4	1 1/2	3
17	—	8	—	1 1/2	1 1/2	3
18	—	8	—	1 1/2	1 1/2	4
19	—	7	—	2	2	4
20	—	6	—	2	2	4
21	—	5	—	2	2	5
22	—	4	—	2	2	5
23	—	2	—	2	2	5
24	—	—	—	2	1 1/2	Legelő

Csontos novú EMGE által behozott bika egyéves ivadéka. Szász Ferenc lándoni gazdaságából.

A sikerült fejlődésnek az imént vázolt takarmányozáson kívül elengedhetetlenül fontos követelménye, hogy a fiatal üszőborjú első életévének egész nyarán át legelőre járjon, mert az okos takarmányozásnak haszna csak akkor mutatkozik meg, ha az edző módon történt felneveléssel párosul. Csakis a most vázolt kettős nevelési rendszer összhangba hozatalával sikerül nagy teljesítőképességű állatok tenyésztése, amelyekben nemcsak szemünk gyönyörködik, de nagy értékük vagyónknak is szilárd alapját képezik.

Egészséges, világos istálló, kifutók, sok mozgás a szabad levegőn és a helyes takarmányozás képezi alapját a jövedelmező és korszerű üszőnevelésnek.

Irtuk a gyomot a vetésekből! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

Mezőgazdák Rt. Arad

Olcsó gépbeszerzés!

<p>Cséplők:</p> <p>Hofherr, Budapest Hofherr, Wien MÁVAG, Budapest Első Magyar Gépgyár</p>	<p>Traktorok:</p> <p>Hofherr, Budapest Hanomag-Diesel, Hannover Fordson Lanz, Krupp, Massey Haris, Cormick gyártmányu</p>	<p>Vetőgépek:</p> <p>Melichar, „Unicum Drill“ Hofherr, „Gazda Drill“ Hofherr, „Fecske Drill“</p>
---	--	---

arató- és fűkaszalógépek, kalapácmalmok, ekék, boronák, kultivátorok stb.

Kérjen árajánlatot! — Komoly érdeklődés esetén szakembereink díjtalanul felkeresik.

Cím: Societatea Comercială Anonimă a Agricultorilor Arad,
Bulev. Regele Ferdinand 41. - Fiókok: Cluj: Str. Regală 16. Braşov: Str. Voevodul 11. Oradea: Str. Xenophon 9.

Tenyészbikák okszerű takarmányozása.

A tenyészbikák takarmányozása körül sok helyen elszomorító felületességet tapasztalunk. *Könnyelműségnek* kell minősítenünk, hogy leggyakrabban *azt bízzák meg a bikatartással, aki ezt a legolcsóbban vállalja.* Az ilyen vállalkozónak legtöbbször nincs se megfelelő istállója, se elegendő takarmánya. A gazdának nagy szüksége van ugyan arra az összegre, amit kap, de a bika eltartása, gondozása csak kellemetlen teher. Az eredmény olyan, amilyent hasonló esetben várni lehet. További hiba, hogy csak a legritkább esetben írják elő a tenyészállatnak szükséges étrendet, azaz a takarmányadagot mennyiségre és minőségre egyaránt. Ha gazdatestvéreink arra gondolnának, milyen *óriási összegekre rug az ilyen hibás gazdálkodás mellett veszendőbe menő pénz és ha kiszámítanák, milyen értéket képviselnek csak a magyar kézen levő tenyészbikák, hisszük, hogy a tárgyhoz mért gondossággal járnának el.*

Azért foglalkozunk most ezzel a kérdéssel, mert R. község gazdakörének hozzánk érkezett jegyzőkönyveiből kitűnt, hogy magára vállalta két községi tenyészbika eltartását s azt 17.500 lej fejében vállalatba adta egyik községbeli gazdának. A tartáson kívül még 3500 lej mellékkiadás merült fel s a 21.000 lej szükségletet 191 összeirt tehénre 112 lejes hozzájárulási díjjal vetette ki, mit negyedévenkénti 28 lejes részletben szednek be. A jegyzőkönyvben még az olvasható, hogy a bikák tulajdon- és ellenőrzési joga a községé, „a bikák kezelése, mint biztosítása kérdésében a felelősség, a gazdaköré“. Ennél többet a jegyzőkönyv nem tartalmaz. Hibát követett el a község vezetője, amikor csak felelősséget rótt a gazdakörre anélkül, hogy meghatározta volna a bikáknak adandó takarmány adagját és minőségét, mert így a gazdakörre hárult ez a feladat. A bajt abban láttuk, hogy a gazdakör megállapította ugyan a bikákért fizetendő tartásdíjat, de nem az étrendet s így nem láttuk világosan, hogy a tartásdíjért a bikának adandó takarmány elegendő lesz-e s ha igen, milyen arányban áll a tartásdíjjal.

Elkészítettük tehát az alább közölt táblázatot, melyben nemcsak a napi takarmányadagot és annak tápértékét számítottuk ki, hanem — az ottani helyi viszonyok szerinti — árát is, amikor az derült ki, hogy bikánként a téli adag 21.15, az I. nyári adag 14.10, a II. 22.15, a III. 20.11 lejbe kerül. A vállalkozónak fizetendő 17.500 lejes tartásdíjból egy bikára napi 23.97 lej esik, tehát a téli tartásdíjból az alomszalmáért és az ápolásért marad 2.82 lej meg a trágya. A nyári

étrendek közül a legolcsóbbnál 9.87, a legdrágábbnál 1.82, a III. számúnál pedig 1.82 marad.

Megállapítottuk a takarmányozás költségeit, lássuk mibe kerül az alomszalma és mit ér a trágya? Tegyük fel, hogy 750 kiló (napi 2 kg.) szalma értéke 375 lej és a 11.000 kilóra tehető trágyaé 550 lej, marad 175 lej fölösleg.

Ezek szerint a hét hónapig
(215 nap) tartó téli tartás
1 bikára belekerül6063.— lejbe
a legolcsóbb 150 napi nyári
tartás1480.50
egész évre7543.50 lejbe

Ha ezt az összeget levonjuk az egy évre egy bikáért járó 8750 lej tartásdíjból, marad 1.206,50 lej, mihez hozzáadva a trágyaérték fölöslegét, 175 lejt, a vállalkozó teljesen tehermentes jövedelme bikánként 1.381,50 lej, vagy napjára 3.72 lej. Ezért ad istállót, tisztító eszközöket, eteti-itatja, gondozza az állatot, intézi a párosítást és vezeti a fedeztetési naplót, felelősséget vállal a bika, valamint önmaga és házanépe egészségéért és testi épiségeért.

Tekintettel arra, hogy a közölt étrend mindegyike takarmányszabvány és tápérték-számítás alapján 700 kg. súlyu bikára állapított meg, a javasolt étrendből elvonni nem ajánlatos, hozzátenni pedig fölösleges. Tagadhatatlanul igaz, hogy a szabályok figyelembevétele mellett sokféle más átrend is összeállítható volna, de ehhez a helyszínen rendelkezésre álló takarmányokat minőség szerint is ösmerni kellene.

A tenyészbika takarmányozásának alapelve, hogy *önsúlyának változatlan fenntartásához szükséges tápértéket olyan takarmányadagban kapja meg, amely jóllakottá teszi anélkül, hogy elhízna, vagy hasa megnagyobbodnék, mert a kövér vagy nagyhasu bika fedezőkedvét elveszíti és ilyenek után a fogamzási arány se kielégítő.* Jelentékenyen hozzájárul a bika jó tenyészereben való fenntartásához a rendszeres mozgás, mit naponként legalább 1 órai, kemény talajon való járatással lehet elősegíteni és fenntartani. Legtöbbször a mozgás hiányának tudható be a bika korai elnehezedeése, sőt az ellenszegülés is ezzel hozható összefüggésbe. A bikát ugyanis rendszerint állandóan istállóban tartják, s ha fedezéskor vagy itatásra kihajtják, dolga végeztével rögtön visszahajtják az istállóba. Szegény pára tüdejét tornáztatni, mozgatni szeretné: annál többet, minél huza-mosabb ideje volt bekötve, de erre módot

Tenyészbika takarmányszükségletének kiszámítása.

						Száraz anyag	Fehérje	Keményítő érték	
Szabvány tenyészbikának 1000 kiló élősúlyra						15.000	1.000	7.000	
Szükséglet 700 kilós bikának naponta						10.500	700	4.900	
Rendelkezésre álló takarmány:									
A) Téli takarmányozás:									
			1 kiló takarmányban van						
Kiló	Takarmány megnevezése	száraz anyag			Alapár á	Érték: lejben			
		száraz anyag	fehérje	kem. érték			g r a m m		
9.5	régi széna, jó minőségű	840	41	326	80	7.60	7,980.—	389.50	3,007.—
1.0	kukoricadara, puhaszemű	875	75	804	375	3.75	875.—	75.—	804.—
1.5	zabdara	870	63	555	520	7.80	1,305.—	94.50	832.50
0.5	tökmagpogácsa, közepes minőségű	900	329	451	407	2.—	550.—	164.50	225.50
Összesen						21.15	10,610.—	723.50	4,959.—
Többlet: szárazanyag 11 deka (1.04%), fehérje 2.35 deka (3.35%), keményítő érték 3.9 deka (1.2%), tehát az állat mindig jól lesz lakva és jó erőben is marad.									
B) Nyári takarmányozás:									
I.									
33.0	lucerna, virágzás előtt	240	19	97	20	6.60	7,920.—	627.—	3,201.—
2.0	kukoricadara, puhaszemű	875	75	804	375	7.50	1,750.—	150.—	1,603.—
Összesen						14.10	9,670.—	777.—	4,809.—
Többlet: fehérje 7.7 deka (1.9%). Hiány: száraz anyag 83 deka (9%) és keményítő érték 9.1 deka (alig 2%). A szárazanyag-hiányt éjszakára kevés szénával, esetleg kaszált fűvel lehet pótolni.									
II.									
36.0	vörös lóhere	220	11	86	15	5.40	7,920.—	396.—	3,096.—
2.5	zabdara	870	63	555	520	13.—	2,175.—	157.50	1,387.50
1.0	kukoricadara, puhaszemű	875	75	804	375	3.75	875.—	75.—	804.—
Összesen						22.15	10,970.—	628.50	5,287.50
Többlet: szárazanyag 47 deka (4.5%), keményítő érték 38.75 deka (8%). Hiány: fehérje 7.15 deka (10%). — Tekintettel arra, hogy ez az étrend nyár közepére és végére esik, amikor nincs sok fedezetés, a fehérje-hiány pótlása szükségtelen.									
III.									
57.1	csalamádé, fonnyasztva	130	3	74	8	4.56	7,410.—	171.—	4,218.—
1.0	kukoricadara, puhaszemű	875	75	804	375	3.75	875.—	75.—	804.—
1.5	zabdara	870	63	555	520	7.80	1,305.—	94.50	832.50
1.0	tökmagpogácsa, közepes minőségű	900	329	451	400	4.00	900.—	329.—	451.—
Összesen						20.11	10,490.—	669.50	6,305.50
Többlet: 140.5 deka (28.68%). Hiány: szárazanyag 1 deka (0.08%), fehérje 3.05 deka (4.35%). A keményítő érték túlságban való etetése tulajdonképpen csak látszólagos, mert nyár végén a csalamádé elvéhedi szárát az állat nem eszi meg, ámbar az is igaz, hogy ebben az esetben némi szárazanyag-szükséglet áll elő, ezt azonban kevés szénával könnyű pótolni, ami az alig számba veendő fehérjehiányt is kiegyenlíti.									

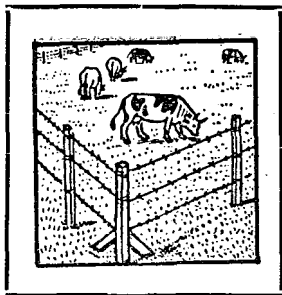
nem adnak, durva ostoresapással, ütleggel visszakényszerítik, s ha jól megkötötték, akkor „megtanítják szófogadásra”. Ne csodálkozzék senki, ha az ilyen bánásmód a bikát megvadítja.

Külföldön ma már általános szokássá vált a bikának egyes járomban való igazása, saját takarmányát kell neki behordania, minden nap rendszeresen jár egy óra hosszat. Németországban törvény tiltja, hogy a bikát a legolesőbb ajánlattevőknek adják át. 80—100 tehenet számítanak ugyan egy bikára, de azért

nem 1—3 évig, hanem 6—7 évig tartják tenyésztésben. Ezt azért is könnyen megtehetik, mert a bikával emberségesen bántanak és a fedetésekről vezetett jegyzék alapján a vérfertőző tenyésztést elkerülhetik. A fentiekben csak nagy vonalakban foglalkoztunk a tenyészbikák helyes tartásával. A jó takarmányozás és rendes ápolás bevezetésével nem kellene minden évben új bikát venni.

Kérjük gazdaköreink vezetéségeit, tanulmányozzák ezt a kérdést és tapasztalataikat közölgék velünk.

Állattenyésztésünk létalapja: a legelők karbantartása.

Állattenyésztésünk létalapját Erdélyben még mindig a legelők képezik. Más országok helyzetéhez hasonlítva, óriási legelő területeink vannak, azonban sajnos, teljesen gondozatlanok és elhanyagoltak. Valósággal elszorul az ember szive, mikor a

legelőnek csúfolt kopár szakadékokat nézi, sehol egy fa, egy kis árnyék, ahol a legelő állatok megpihenhetnének. Tövis, bokor viszont lépten-nyomon akad. A gyepszőnyeg gyatra, hiányos, tele van mérgező és csekély tápértékű hirtvány növényekkel. Vakondtúrás és hangyaboly veti fel az egész legelőt. A legelők elhanyagolása miatt — gazdáink évről-évre milliós károkat szenvednek.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a mezőgazdaság legjövödelmezőbb ágának — az állattenyésztésnek — létalapja a legelő — gazdáink szégyenfoltja.

A legelőnek — ha kezelésről van szó, nincsen gazdája. Tavasszal viszont, amikor a legelő állatok számát állapítják meg, túl sok jelentkezik.

Az említett siralmas helyzetet egy kis összetartással könnyen lehet változtatni. A tennivalókkal nagyjában minden gazda tisztában van. A nehezebb szakaszokra való beosztás munkáját szívesen elvégzi minden kerületben a gazdasági felügyelőnk.

Nézzük csak, július hóban, mit tehetünk a legelő karbantartásáért.

Köszedés.

A köszédési munkát a legelőnek mindig azon a részén kell megkezdeni, ahol máskülönben a legjobb fű teremne. Az összegyűjtött köveket soha se rakjuk a legelőn kisebb csomókba, hanem használjuk fel pld. vízmosások megkötésére, gátak készítésére, kútkörnyékek rendbehozására, forrásfoglalásra, határjelzésre, útépitésre vagy útjavításra.

Bokorirtás.

A bokorirtás munkálatait július végén, augusztus legelején kell elvégezni. Mielőtt a bokorirtást megkezdénénk, ki kell jelölni a meghagyandó bokrokat. Sík területű legelőkön azokat a bokrokat tartjuk meg, amelyek védelmébe fát szándékozunk ültetni.

Hegyes-völgyes legelőkön ne irtsuk ki a bokrokat a kopár, vízmosásos területekről azoknak eszszamlós, szakadékos partjairól, a

források, hegyi patakok környékéről, a medres lejtőjü oldalokról. A lankásabb lejtőkön pedig egymástól bizonyos távolságban ajánlatos a legelőre keresztbe, vízfogó pásztákban meghagyni a bokrokat, ahol aztán a bokrok védelmében fát ültethetünk. A fentiekén kívül még a sertéslegelőkön is meghagyjuk a bokrokat.

A bokrokat irtókapával a talaj színe alatt mintegy 10—15 cm. mélyen kell kivágni s az így keletkező gödröket behúzni és megtrágyázva nyár utóján, vagy tavasszal indásodó fűfélék magjával bevetni. A kitermelt rözse a fiatal ültetvények védelmére sövények és vízfogó gátak készítésére használható fel.

A vakondtúrások.

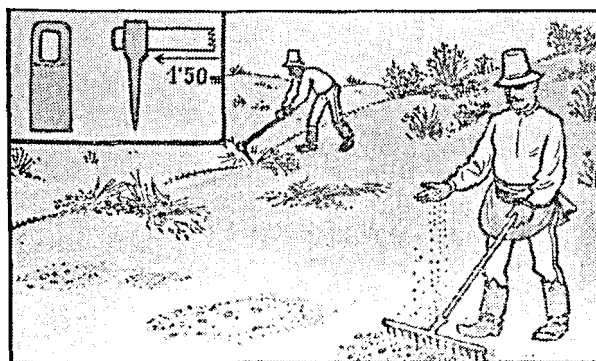
A friss vakondtúrásokat kapával szétvágjuk, a begyepesedett régebbieket pedig összeltalajszintben felvágjuk, gyepes felükkel lefordítjuk s rétboronával tavasszal szétmunkáljuk.

Zsombékok javítása.

Gyakran előfordul, hogy átázott talajú legelőn állandóan ugyanazon az úton hajtott jószág zsombékokat tapos ki. Az ilyen területet meszezés útján eszközölt kapálással egyengetjük el, majd nehéz hengerrel többszörösen megjárattjuk, fűmaggal felülvetjük, a jószágot pedig legalább egy évre letiltjuk a megjavított területről.

A vadvizes területek.

A vadvizes, mocsaras, posványos legelőrészekén semmiféle javítási munkálathoz nem lehet addig hozzálátni, míg a káros víz elvezetéséről nem gondoskodunk. A vízvezetést a kulturmérnöki hivatalok által díjmentesen elkészített tervek alapján úgy kell foganatosítani, hogy a víztelenítés után a talajvíz szintje 50—70 cm. között ingadozzék.

Bokorirtás a legelőn.

Irtsuk az állati élősdleket! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

A legelő trágyázása.

Mezőgazdasági művelés alatt álló területeinket rendszeres trágyázásban részesítjük. *Legelőink trágyázására sajnos nem fordítottunk elég gondot, holott a növekvő gyepnek ugyanazokra a tápanyagokra volna szüksége, mint a szántóföldön termesztett növényeinknek.* A legelők trágyázása nem került pénzbe, csak a pásztorokat kell rászorítani arra, hogy a delelő, — a fektetőhelyek állandó és tervszerű változtatásával trágyáztassák végig a legelőt. A pásztor munkáját nagyon megkönnyíti szózólampás, vagy szózóvakarózó fa használata. Egy felnőtt szarvasmarha naponta kb. annyi trágyát termel,

hogy az 4 négyszökölnyi terület megtrágyázására elegendő. Könnyen kiszámíthatjuk, hogy 160 napos legeltetési időben ez 640 négyszöglet jelent. Tehát a fektetés rendszeres végrehajtása mellett 2—3 évenként végigtrágyázhatjuk legelőinket.

Az apaállatok által termelt istállótrágyát is a legelőre kell kihordani. A trágyalékutakból a trágyalevet nyáron hétszeres, télen háromszoros hígításban ugyancsak a legelőre kell lajtokban, kádakban kihordani. A komposztkeveréktrágyatelep létesítésével igen értékes és a legelő trágyázására alkalmas szerves trágyát nyerünk. S.

Gyakorlati tapasztalataim a svéd szárításról.

Irta: Kovásznai János.

Az „Erdélyi Gazda“ 1938. júniusi számában közölt svéd szárítási módszert azonnal kipróbáltam. Kitűnően bevált úgy, hogy azóta nem is szárítok takarmányt más módon. Az eddigi — nagy gondot és veszteséget okozó — ágas és házfedeles szárítási módot fölcseréltem a drótszárítással. Így most nem vagyok kitéve az időjárás által okozott veszteségeknek. Az eső nem veri és nem lúgozza ki a földön félszáraz állapotban levő takarmány fehérje tartalmát, a levélvesztés megépen semmi.

Fentieket számításba véve, a drótszárításhoz szükséges anyag árát esetleg már az első szárítás alkalmával visszanyerjük. Az anyagbeszerzés számítási alapjául egy 60—70 m. széles, 320 m. hosszú földet veszek. A karókat 2.50 m. távolságra verve, 128 drb. 6—10 cm. vastag és 2.60 m. hosszú karó szükséges. A karó egyenebb oldalába verünk 5 drb. kertelő szegget annyira, hogy csak 1 cm. maradjon ki a szegből. A szegget kissér ferdén ütjük felülről lefelé, hogy a drótot jól megtartsa. A karó felső végén 30 cm.-t kihagyunk és ide verjük az első szegget. Azért ilyen le, mert az ütések következtében a karó megrepedezik s így a felső szeg könnyen kieshetik. Ha nagyon megrepedezett, 10—15 cm.-t levágunk és a karót tovább használjuk. A további szegeket egymástól 30 cm. távolságra verjük.

A karót 40—60 cm. mélyre verjük a földbe aszerint, hogy mennyire tömör a talajunk. Mert ha nem verődik jól be — az esőzés következtében meglágyult talajban, ha egy erősebb szél oldalt kapja a takarmánysort, — az egészet ki-

döntheti. Így az alsó drót a földtől 60—70 cm.-re esik. A karó sor két végére egy-egy 130 cm. hosszú, szegnélküli cöveket verünk a földbe, legalább 70—80 cm. mélyen, 45°-os szög alatt. Ezek tartják kifeszítve a drótot. *A ferdén bevert karók legalább 3 m. távolságra legyenek az első, illetve utolsó karótól, mert ha közelebb vannak, a drótok kiemelik a földből.* Szükséges még 1600 m. (kb. 65 kg.) 2.5 mm. vastag drót (tanácsos horgonyzott huzalt vásárolni) és egy könnyen hordozható, hajtókával felszerelt 60 cm. széles csiga, melyre a drótot előzetesen óvatosan felcsavarjuk arra vigyázva, hogy meg ne törődjék, különben a megfeszítésnél elszakad.

Szükséges még egy vas előlyuggató is, amelynek alsó része — 30 cm.-ig olyan vastag, és úgy hegyesedik, mint a karók. A felső része 2 cm. vastag.

A karók beverése előtt a földet felosztjuk 60—70 méter széles földcsávokra. A kaszálást a csávok közepén kezdjük és amint 1—2 rendet levágtunk, a földre kihordjuk a karókat egymástól kb. 2.5 méter távolságra fektetve. Azonnal megkezdjük a vaslyukasztóval a karók helyének előlyuggatását a földben. Ha az összes karókat leraktuk a szekérről, két ember a szekér ülésdeszkájára áll és — az előzetesen a lyukakba helyezett karókat — fadoronggal beveri a földbe.

Amint a karókat bevertük a földbe, lecsavarjuk a drótot a csigáról, majd a földön kifeszítve hozzákötjük a karó sor két végén bevert rövid cövekhez. Ezután két ember felaggatja a huzalt az első sor szegre. Gyakorlati tapasztalataim alapján, tanácsos mind az 5 szál drótot egyszerre kifeszíteni. A második és többi szál drótot is előbb a földön húzzuk ki és aztán akasztjuk fel a szegekre. Ezáltal a drót nagyon

Irtssuk a rovarokat! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

A karóbaverés munkamenete. Balra egy ember a kb. 2.5 m. távolságra lefektetett karók helyét készíti a vasrúddal, majd egy másik ideiglenesen felállítja. A végleges beverést két ember végzi egy szekérről. A szekér mögött Kovásznai János gazdatársunk áll. Mellette lógereblye gyűjti a jobbra látható kaszálógép által levágott takarmányt. A képen látható, hogy Háromszék megyében a késői fagyok és szárazság miatt az idén gyenge volt az első kaszálás.

jól megfeszül, s nem szükséges 4—5 ember a drót meghúzásához — mint eleinte nekem, amíg rá nem jöttem.

A takarmányt egyszerre rakjuk mind a két sor drótra, mivel 1 szálon nehezen áll meg. Ha nagy temés van, egy kicsit hagyjuk fonnyadni a takarmányt, mert így könnyebb lesz és többet lehet felrakni. Ne várjuk meg azonban a levelek pergését. Közepes termésnél gyengezísen is rakhatjuk a drótra, mivel könnyen kiszárad. Túlvízesen rakva, a huzal nem bírja el a terhet.

Fentieket fontos tudnunk azért, mert a lucerna egy évben négy termést is ad különböző mennyiséggel, a karó sor pedig ugyanazon helyre jön, esetleg — egyik kaszálástól a másikig — ott is marad. Akinek keskenyebb földje van, az csak 3—4 szál drótot húz ki és gyengébb termés esetén, üresen hagy egy-egy karóközt.

Meleg időjárás esetén 3—4 nap mulva, tökéletes szárazon hordhatjuk be a gyönyörű zöldszínű takarmányt.

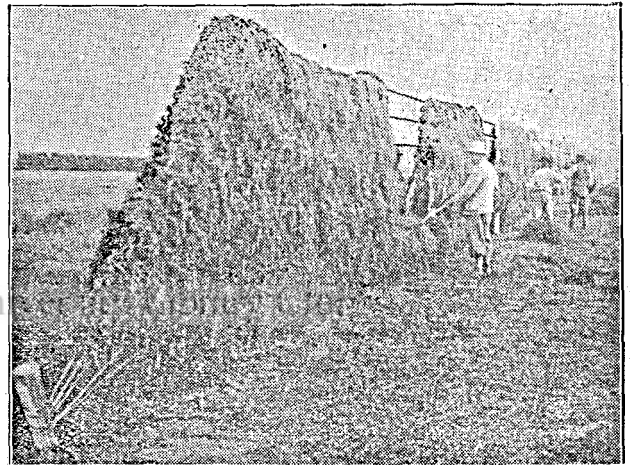
Kedvezőtlen idő esetén néhány nappal tovább tart a szárítás, az eső azonban csak a felső takarmányszálakat éri. Még huzamosabb esők esetén is zöld marad a takarmány. Itt mutatkozik meg a svéd-szárítás óriási előnye.

Behordásnál nagyon könnyű leforgatni a drótról a száraz takarmányt. Nem kell tépni, így a levél sem hull le. Kevés gyakorlattal egyszerre leszedhetjük mind az öt drótról, anélkül, hogy a felső drótokat lecsavarnánk.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a drótot semmi szín alatt sem szabad a szegek helyett a karóra csavarni, mert ez munka- és drótpazarlás. A leírtak szerint, a drót kihúzása és csigára csavarása szinte gyerekjáték és a vele foglalkozóknak szórakozására szolgál.

Fentiek szerint — rendforgatás, rázogatós többé nincs! Régen, sokszor négyszer-öttször megfordítottuk a rendet az újabb és újabb esők miatt. A sok forgatás következtében alig maradt

levél a takarmányon. Ma nem várom az időjárásjelentést a rádióból, nem lesem az időjelzőt és nem figyelem a fellegek járását, röviden határozok — és egyszerre indulok kaszálni és takarni.

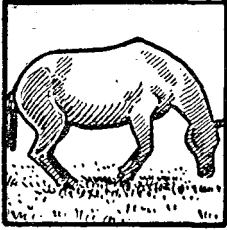

Helyesen megrakott svéd szárító állvány. Az előtérben látható a huzal fele és becsavarására szolgáló motola és a lyukkészítő vasrúd. A szárító állvány mellett Kovásznai János gazdatársunk áll. Balra a háttérben egy befejezett állvány van.

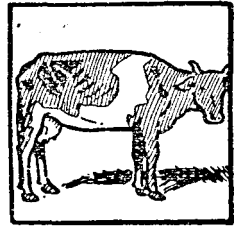
Igen nagy hálával és elismeréssel tartozom az *Erdélyi Gazda*-nak, hogy a sok jó tanács között — a svéd szárítási módszerrel is megismertetett. Évente — munkában — óriási összegeket takarítok meg. A tápértékben, főként fehérjeteralomban gazdagabb takarmányom pedig nagyban fokozza gazdaságom tiszta jövedelmét.

Gyakorlati tapasztalataim következtében őszintén ajánlom minden Gazdatestvéremnek, hogy ne idegenkedjék az új eljárástól, mert a halogatás következtében jelentős jövedelemtől esnek el. Fejlődésünkhöz és terményeink versenyképességének biztosítására — olesón, sokat és jól kell termeljünk!

Irtuk az ártalmas állatokat (vaddisznó, farkas, borz, egér, patkány, hörcsög, vakond)! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

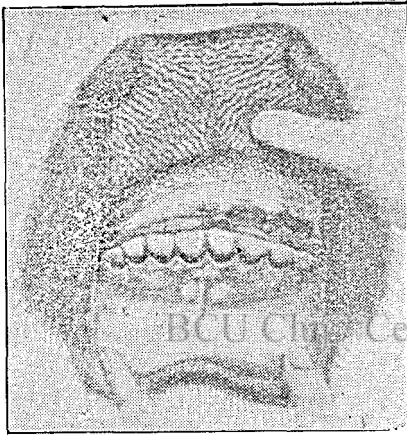
Rövid orvosi tanácsok állattenyésztők részére

Tudnivalók a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről.

A kolozsvári állami állategészségügyi-bakteriológiai és vérsavótermelő intézet (Institutul de Microbiologie și Serologie, Cluj, Piața Mărești 1) a ragadós száj- és körömfájáson átesett marhák véréből vérsavót (ser. convalescent antiaftos) készített. A vérsavó alkalmas a betegség megelőzésére és gyógyítására. A szérumnak az egészséges

A betegség enyhébb és gyors lefolyását, ezáltal a védettség megszerzését úgy is biztosíthatjuk, ha egészséges állatokat befertőzünk és 6—12 óra múlva fecskendezzük be a vérsavót. A vérsavót lehet a hasüregbe is beömleszteni, amikor is nemcsak veszteség nélkül jut a kellő mennyiség a szervezetbe, de sokkal gyorsabban is felszívódik, hamarabb mutatkozik a hatása. Mesterséges befertőzésre kiválasztandók az enyhén szájbeteg, 40—41 fokos lázat mutató állatok, melyeknek nyálát egészséges kérődzők szájának foghijas szélére, sertéseknél a turókarimára kell szalmacsutakkal vagy durva zsákdarabbal bedörzsölni. Néhány nappal később a kezelt állatok enyhén megbetegednek ugyan, de az eddigi tapasztalatok szerint sem a tejmennyiség nem csökken, sem a tőgy nem betegszik meg, s az enyhén mutakozó szájfájás pár nap alatt gyógyul és a lábfájás is vagy teljesen elmarad, vagy alig észrevehető sántaság jelentkezése után, rövidesen elmúlik s az állatok ismét kifogástalanul mozognak, munkaképesekké válnak, a szarutok nem válik le.

Hólyag az alsó állkapocs foghúsán, hólyagocskák és fekélyek a felső állkapocs foghíjas szélén, kimerődések a szutyakon és az orrszárnyakon.

állatba való befecskendezése 8—10 napig tartó védelmet ad. Az ilyen eljárás azonban költséges lenne, s így tanácsosabb megvárni a betegség kitörését, amikor is a fertőzésnek kitett állományban a legelső beteg (lázás és száj- vagy lábfájós) állattal egyidejűleg a többinek is szérumos befecskendezést adunk. Ebben az esetben a betegség igen enyhe tünetekben nyilvánul, esetleg észrevétlenül múlik el. Ha nem állana elegendő vérsavó rendelkezésre, akkor elsősorban a fiatalabb állatokat, főképp szopós borjúkat és malacokat kell beoltani.

A befecskendezendő vérsavó rendes adagja kifejldött állatnak élősúly kilónként 1 cm³, kisállatoknak 2 cm³. A betegség súlyos alakjánál 2 cm³, illetve 3 cm³. A reconvalescens vérsavó ára literenként, azaz 1000 köbcentiméterenként 200 lej. Ilyenformán 500 kg. élősúlyu marha ojtásához szükséges 500 köbcentiméter vérsavó 100 lejbe, 50 kg-os borjú ojtásához felhasználandó 100 köbcentiméter vérsavó 20 lejbe, 12 malac részére szükséges 24 köbcentiméter vérsavó 4.80 lejbe stb. kerüli.

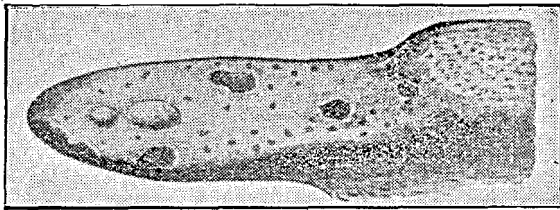
Körömfájásban beteg sertés lábvége. Megrepedt hólyagok a sarokvánkoson és a körmök között, zárt hólyagok a fattyúkörmök szélén.

A mesterséges befertőzésnél arra is kell ügyelni, hogy a fertőzésre használandó nyál enyhén beteg, de okvetlenül lázas állattól véssék, mert láztalan állat nyála nem fertőz.

Az Erdélyi Gazda múlt évi februári számának 55—59. oldalain képek beillesztésével részletesen ismertettük a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezés módját, de mert azóta tagtársaink száma örvendetesen megszorodott, röviden megismételjük a teendőket.

A) Jóindulatú száj- és körömfájásnál:

A gyógykezelés különleges gyógyszer hiányában csak a helyi gyulladástos folyamatok enyhítésére, tisztaság, nyugalom biztosítására és a káros behatások távoltartására szorítkozhatik.

Nyelv hólyagokkal és fekélyekkel.

Szájfájásnál adjunk a betegeknek könnyen emészthető lágy eleséget, friss füvet, fiatal zöld herét, lucernát, finom szénát, gyenge csalamádét, répát, nyers burgonyát; súlyos betegeknek pedig korpás-, lisztes-, darás ivósat, fiatal állatoknak forrált tejet és mindenkor gondoskodjunk elegendő mennyiségű tiszta ivóvízről, hogy a betegek szájukat önként öblögetve hűsithessék. Közben, naponta két-háromszor, de etetés után föltétlenül a betegek száját enyhén összehúzó fertőtlenítő oldatokkal: gyenge timsós, ecetes oldattal óvatosan ki kell mosni. A fekélyeket ajánlatos jódlinturával is ecsetelni.

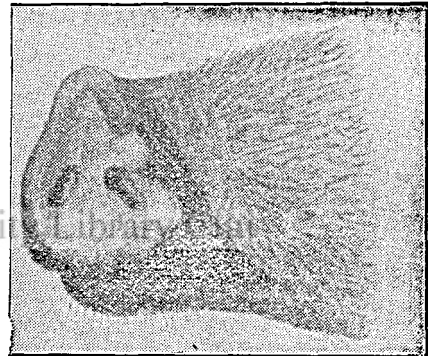
Körömfájásban megbetegedett állatok lábvégeit szárazon és tisztán kell tartani. Az istálló talaja legyen mindig tisztára söpörve, fűrészpórral, alommal vastagon behintve, melyek a nedves ürülékeket és váladékokat gyorsan magukba szívják. A láb sebein lévő varakat 3—5%-os kreolin, vagy 3%-os bórkenőccsel lágyítsuk fel, óvatosan emeljük le, az élénk piros színben előtűnő sebeket ismét bekenjük, majd befújjuk olyan hintóporral, mely egyenlő arányban tartalmaz finomra törött és szitált timsót, faszenet és keményítőt. A keverékhez 10%-ban keverjük finomra tört, szitált rézgalicot. Jó a tölgfakéreg és keményítőpor, egyenlő arányú keveréke is, de ehhez szintén 10% rézgalic port keverünk. Befúvás előtt ismét kenjük be a sebeket kenőccsel, nehogy a keletkező var igen kemény legyen, berepedezzek és fájdalmasan izgassa a sebet.

Nem szabad a beteg lábú állatokat patakba állítani, vagy fűroszteni, mert a beteg pártaszélről, különösen ha az a szarutoktól elvált, homok-, sár-, trágyarészecskék stb. a repedésbe, majd

a szarutokba húzódnak, ahol súlyos gyulladást idéznek elő. Az ilyen gyulladás a szarutok leválására is vezethet, ami természetesen hosszan tartó sántaságot, munkaképtelenséget okoz. Ha a szarutok leválnak, a leggondosabb sebészi kezelés szükséges, mert hanyag ápolás könnyen általános vérmérgezésre, elhullásra vezet.

B) Rosszindulatú ragadós száj- és körömfájásnál:

A lázas állapot, étvágytalanság és hágyadtóság állandósul. A betegséghez a szív izomzatának gyulladása, továbbá vérzéses gyomor- és bélhurut is társul, ami különösen a fiatal- és szopós borjúkkal, malacokkal, de nem ritkán a kifejlesztett állatokkal is néhány nap alatt végez. Ilyenkor ökvetlenül és idejekorán állatorvosi kezelést és vérsavós oltást kell igénybevenni, annyival inkább, mert az utóbántalmak megelőzése nagyon kívánatos.

Hólyagok a sertés orrmányán.

Tőgybetegség alkalmával a tejet rendes időközökben ki kell fejni. Hozzáértő egyének a tisztasági rendszabályok betartása mellett e célra fejő- (tej) csövet is alkalmazhatnak. A fekélyeket langyos olajjal, vagy 3%-os bórkenőccsel fel kell lágyítani és leemelni, majd a szabadon levő sebeket jódlinturával beecsetelni. A kifejlett tejet nyers állapotban semmilyen állat részére felhasználni nem szabad, annál kevésbé tejtermékek készítésére, mert ilyen tejből állatok, de az ember is súlyosan megbetegszik. Lázas, beteg állattól származó tej felfőzés után állatok takarmányozására felhasználható. Ugyancsak felfőzött tejjel kell a szopós borjúkat itatni, mert ezek a fertőzött nyers tejtől halálosan megbetegedhetnek. Ha a láz megszűnt, a borjúkat ismét lehet szoptatni, mert a láztalan tehéntej már nem fertőz.

Végül azt jegyezzük meg, hogy a vérsavót frissen kell elhasználni, mert az 8—10 napnál tovább nem tartható el és inkább a nagyon érzékeny borjúkat, malacokat ojtassuk, mert a vérsavónak gyógyító hatása is van. —ős.

A fűrtperonoszpóra és a lisztharmat.

Irta: Dr. Eöry István (Magyarigen).

Szőlőinkben már 47 éve állandóan pusztít: a peronoszpóra. Eleinte csak a leveleken lépett fel, de az utóbbi években a szőlő másik betegségével, a lisztharmattal együtt már rendszeresen megtámadja a fűrtöket is. Érdekes, hogy a különböző borvidékeken tartott tanfolyamok során rendszeren letagadták — mert nem ismerték — ezt a két fűrt betegséget, de ott is rendszeresen pusztítanak, szinte minden évben. *Néhány olyan mértékben, hogy a szüretelés munkájának nagyobb részét el is végzik.*

Mindkét fűrtbántalomnak ismerjük életjelenségeit és biztos ellenszerét. A termelő tehát oktanul cselekszik és saját érdeke ellen vét, ha idejében és helyesen alkalmazva nem védekezik.

A fűrtperonoszpóra ellenszere a réz, a lisztharmaté pedig a kén.

A rezet bordói vagy burgundi lé alakjában nem használhatjuk tökéletes sikerrel, mert a szőlőszemek viaszréteggel vannak bevonva s azokon az oldatban levő réz nem tapad eléggé jól meg. (A helyesen készített és jól semlegesített bordói lé megtapad. Gondos permetezésnél csak nagy veszélyben kell porozni. Szerk.)

A kén belekeverhető a permetező lébe, mert annak hatását nem rontja. A Sulfarol, Amonil és más nevek alatt forgalomban levő kéntartalmu szerek tapadása a bogycón jobban a rézgálicénál. A tapasztalatok szerint viszont a védekező szereket helyesebb por alakban használni.

Mindkét védekező szer készen is kapható. Meg kell azonban mondanunk, hogy nem mindenkinél eléggé megbízható. A különböző néven forgalomba hozott áru a védekezés szempontjából sok, teljesen értéktelen, de drágán fizetendő súlyosító, töltő anyagot tartalmaz. Helyesebb tehát a szerek otthoni, olcsóbb elkészítése. Ilyenformán csak a ténylegesen ható anyagot kell megvásárolnunk s az eredmény mégis sokkal biztosabb és jobb. A kismértékű mesterséges nátha, amit készítés közben kaphatunk, hamar elmúlik.

A fűrtperonoszpóra elleni védekezéshez 1 kg kristályos rézgálicot avuít vas, bádog vagy rézedényben fakavaróval keverve tűzőn addig hevítünk, míg szürke porrá szét nem esik. Ez után egy és egynegyed kgr porrá oltott finom mészszel alaposan összekeverjük, a mi szitalással sikerül legjobban. Ez a keverési arány eléggé biztos s a 25%-kal több mész a rézgálic savas, maró hatásának megszüntetésére éppen elég. Nem árt azonban óvatosságból megnedvesített piros lakmuspapírral való próba, melynél színét kékre kell változtassa. Porrátört vagy örölt rézgáliccal

a védekezés nem sikerül, mert ebben az alakjában egyáltalában nem tapad.

A lisztharmat ellen nem törött kénvirággal, hanem örölt sárga színű, nagyon finom u. n. precipitált (fujtatott-ventilált) sicíliai kénporral védekezünk. Ennél fontos tudni, hogy nem maga a kén, hanem a belőle felszabaduló gázok fejtik ki a védő hatást. Ezért ne feledjük, hogy a 16 C foku hőmérséklet alatt a kén nem szenved vegybomlást, alacsonyabb hőmérsék alatt vagy állandóbb jellegű hűvös időjárás esetén a kénporozás céltalan. Napon tartott, felmelegedett régi kénpor viznt hatástalan lehet, mert a bennefoglalt ható anyagok a már korábban bekövetkezett vegybomlás folytán eltűntek. A por kiszórása nemcsak harmatban vagy eső után, hanem 16 fokos hőmérséklen felül bármikor történhetik.

Ha a fenti leírás szerint elkészített mésszel közömbösített rézporhoz 8 kg kénport keverünk, egy munkával mind a két betegség ellen védekezhetünk.

Porozásnál legjobb munkát végezhetünk az u. n. félkézre járó porozókkal, u. i. köd vagy harmatszertüen porlasztják a védekező anyagot. Így lényegesen kevesebb anyag felhasználásával valóssággal bevonhatjuk a fűrtöket, illetve szemeket.

Permotező gazda.

Irtuk az arankafoltokat! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

A gépecskék használatánál fontos, hogy a munkás egyik kezével a fűrtöt takaró lombozatot félrehajthatja, a fűrtöt akár meg is fordíthatja, tehát kevesebb anyaggal nagyon jó munkát végezhet. Ezt a porzót kereskedésben nem láttam. Aranyos-Gyéresen, Kövenden és Tordán egy-egy helyi bádogsmester mintám után több példányt

1. A FÜRTPERONOSZPORA spórai a szőlőszem kocsánykájának a tövénél beforakodva a bogók belsejében pusztítanak.
2. A fűrtperonoszporának gomba szagát nem érezhetjük, mert a bogó héjja alatt pusztít.
3. A fűrtperonoszporának uacs bevonata a bogókon.
4. A fűrtperonoszporának lappangási ideje van, úgy, hogy fellépése csak idejét előre kiszámíthatjuk.
5. A fűrtperonoszpora terjedése, pusztítása száraz meleg időben megállhat, megakad.
6. A fűrtperonoszporás bogó belülről megbarnul, leve piszkos barna, ragadós nyálka alakjában az összezsugorodott szem felületére izzad, esős időben kifolyik.
7. A fűrtperonoszporás bogók üres zacskó módjára összehúzódnak, előbb barna, majd fekete színűek lesznek, keményre összeszáradnak és többnyire csoportosan, főleg a fűrt alsó részéről lehullanak.

Említettem, hogy a lisztharmatos bogók meg is gyógyulhatnak. Ez a gyógyulás azonban csak akkor tökéletes, ha azt a cserhéjszerű varrasodás mutatja. Többször láttam már, hogy a látszólag teljesen elmúlt lisztharmat a hosszú szárazság után beállott szeptemberi tartósabb eső után kiujult. A beforrottnak hitt sebek felpattantak, a szemek felrepedtek, elrothadtak. Különösen 1937 és 1938-ban, hosszú és kiadós őszi esőzések után sok kár származott még olyan szőlőkben is, hol a fűrtperonoszpora elleni védekezést valósággal túlzásba vitték.

Megfigyeléseim szerint tehát nem áll az az elméleti tanítás, hogy a lisztharmat csak addig fertőz, míg a szemek fényesedni, puhulni, éredni kezdenek, azután már nem kell félni tőle.

Esős szeptemberben, amikor még a gombabetegek megjelenésére és terjedésére alkalmas időjárás van, nagyon ajánlom a rézkénpórral való védekezést. Jól megválasztott időpontban helyesen végezve nemcsak az esetleg újra fellépő lisztharmattól menthetjük meg termésünket, de védjük a nálunk még nem rendszeresen fellépő fakórothadás ellen és enyhíthetjük a szürkerothadás pusztítását is.

Bár a fűrtperonoszporát és a lisztharmatot könnyen és élesen meg tudjuk különböztetni, miután a költségkülönbség nem nagy és a munka semmivel sem kerül többre; főleg a kisebb termelő ne okoskodjék, ne takarékoskodjék, hanem a mikor a gombabetegek fejlődésére kedvező nedves, párás — dunsztos — meleg időjárás uralkodik avagy épen fel is lépett valamelyik ilyen

készített nagyon ügyes és jól használható, kellő erősségű kivitelben. Az illető Gazdakörök bizonyára készséggel közvetítik a megrendelést. Az árat nem tudom, de sok nem lehet.

A fűrtperonoszpora és a lisztharmat élesen és teljes biztonsággal megkülönböztethető, fellépésük könnyen megállapítható.

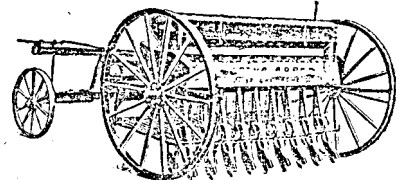
1. A LISZTHARMATGOMBA FONALA a bogók felületét lepi el, kívülről végzi pusztítását.
2. A lisztharmatot gomba szagáról is megállapíthatjuk.
3. A lisztharmat a szőlő bogók felületét szürkés, piszkos, fehéres finom porral vonja be és könnyű letörölni.
4. A lisztharmatnak nincs lappangási ideje, egyszerre, hirtelen lép fel.
5. A lisztharmat száraz, meleg időben nemesak megáll, de a megtámadott seb meg is gyógyulhat, ami a cserhaju dinnyén látható szemölcsökhöz hasonló varrasodászerű, érdes tapintatu sárgás-barna foltok mutatnak.
6. A lisztharmatos bogó oldalán felreped. A cikkekakos, fűrészfogszerű repedésen át a magvak mint morgós kutya viasoritott fogai kilátszanak.
7. A lisztharmatos bogó leve a tátongó nagy sebet át kiürül. Száraz idő esetén a seb beforradhat. Esős időben a bogó összelapul, elrothad és lehull.

fűrtbetegség: védekezzék késedelem nélkül azonnal mindkét bántalom ellen rézkénpórral!

Aránytalanul kevés költségtöbblettel és lényegtelen munkával nagy károkat előzhet meg az óriási költséggel és sok munkával megmivelt szőlőjében.

Ujdonság!

Ujdonság!

Legújabb rendszerű különleges önzáró szabályozóval ellátott

párossorú kanalas vetőgépek,

világmárkás **ekék,**
különféle **kapálókék,**
új típusú **tengerimorzsolók,**
permetezők

legolcsóbb elárúsítója, készítője:

Holczmann József

gépészmérnök, Carei jud. Sălaj.

Az összes mezőgazdasági gépeknek és azok alkatrészeinek szakszerű javítását és készítését vállalja garancia mellett!

Az őszi barackfák levélfodrosodása.

Irta: Korponay Kornél.

Ez a gombabetegség mindenütt el van terjedve, ahol őszibarackfák vannak. Először 1821-ben lépett fel Angliában, s onnan terjedt el azután a többi világrészekben.

A betegség őszibarackfáink legveszedelmesebb kártevője s a leveleken kívül a fiatal hajtásokat is ellepi. A fodrosodásspórái legelőbb a baracklevelek hegyét lepi el, de elterjed később az egész levélre. A megtámadott levél hegye megvastagodik, húsos lesz s később a levél fertőzés folytán teljesen összefodrosodik.

A megtámadott levél színe sápadt, sárgás-zöldtől a vöröses árnyalatig váltakozik, s később azt szürkés, bársonyos réteg fedi, mely számtalan pórszerű spórából áll. A spórák kifejlődése után a levél elszárad s le hull. Ha a betegség a levelek csak egy részét szállja meg, úgy a fertőzött rész leszárad, le hull, s a levél lyukas marad. Ha a fodrosodás hajtásokat támad meg, úgy azok rövidek maradnak és tetemesen megvastagodnak. Az ilyen hajtások rendesen elszáradnak.

Ha tavasszal hűvös, nedves idő van, úgy az kedvező a fodrosodás terjedésére. A spórák

a rügyek mellett helyezkednek el s a rügyek fejlődésével karöltve szaporodnak. Esős idő esetén a levelek sejtszöveve lazább s ez kedvező a spórák terjedésére. Száraz, meleg idő esetén a levelek gyorsan fejlődnek, — a spórák nem fejlődnek olyan gyorsan.

A levélfodrosodás kártétele a következő:

1. A termés teljes, vagy részleges megsemmisülése.
2. A galyak évi növekedésének korlátozása.
3. A levelek fejlődését irányító nedvkeringés megakadályozása.
4. Az első levelek lehullása után képződő hajtások és levelek őszig ki nem érnek s a fagy áldozatai lesznek.
5. A következő évi termőrügyek korlátozott mennyiségben fejlődnek.
6. Erősen megtámadott fiatal fák teljesen elpusztulnak.

Védekezés: Tavasszal a levél nyílás előtt permetezzünk 2%-os bordói lével, de úgy hogy az minden rügyet alaposan érjen. Nyáron a megtámadott levelek és hajtások gondos leszedése és elégetése.

Írtsuk a gyomot udvarunkon vagy pusztá helyeinken!
(Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

Az almamoly második nemzedéke. Az almamoly elleni küzdelem második szakasza, vagyis a második nemzedék elleni küzdelem is aktuális lesz e hó folyamán, azért gondoskodnunk kell arról, hogy a rajzáshoz a megfigyelő ketrecek helyükön legyenek és azokban legyen moyllhernyót tartalmazó fogókötél is. Ahol még nincs megfigyelő ketrec és nagyobb gyümölcsös is van, ott okvetlen elő kell készülni és ilyen ketrecet kell készíteni. Most már nemcsak a nagyobb gyümölcsösök tulajdonosai, hanem a kisebb gazdák is belátják, hogy megfigyelő ketrec nélkül nem tudják a permetezések pontos idejét megállapítani, tehát nem tudnak helyesen és eredményesen védekezni sem. Egy jól és megfelelő időben alkalmazott nikotin permetezési sorozattal, az almamoly kártételét igen erősen vissza tudjuk nyomni az olyan gyümölcsösben, hol a fák gonozdására és a gyümölcsös helyes ültetésre is adnak valamit. Gyümölcserdőkben, el-

vadult ligetekben semmiféle szerrel sem tudunk az almamoly ellen védekezni.

Hernyófogó kötelekkel való védekezés almamoly ellen. Az almamoly elleni küzdelem csak akkor lehet sikeres, hogy ha az összes irtóeljárásokkal együttesen alkalmazzuk. Nem szabad tehát elmulasztani a kéreg kaparását, hogy a hernyók búvóhelyét megsemmisítsük, a korhadt ágakat, csonkokat el kell távolítani és azután rendszeresen kell védekezni, és a hernyófogó öveket is ki kell rakni. Hogy ezen utóbbi védekezési mód milyen fontos, mutatja az, hogy Németországban elrendelték annak kötelező voltát juniustól fogva minden terméssel bíró fára, mégpedig úgy az almára, mint a körtére ki kell kötni a hernyófogó övet. Ha nem termő és termő fák váltakoznak, vagy az alma és körtéfák között esontárok is vannak, akkor az összes fákat el kell látni fogó kötelekkel.

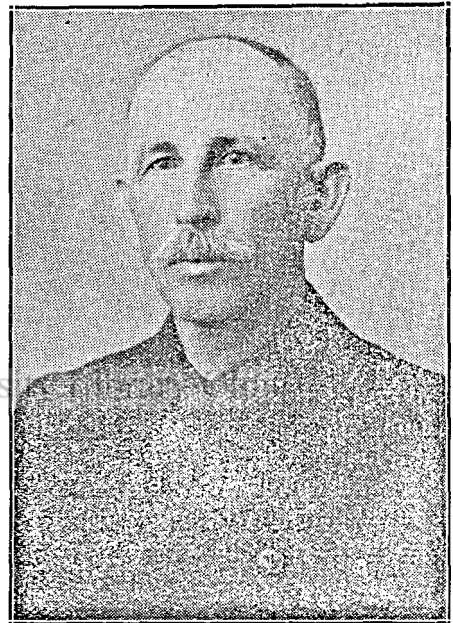
Az EMGE kisgazda-alelnökei.

A május 21-iki közgyűlésen megválasztott kisgazda-alelnökök a magyar gazdatársadalom ügyének régi, kipróbált harcosai közé tartoznak. Saját falvaikban, lakhelyeiken dolgoztak önzetlenül, amíg a Romániában élő szervezett gazdák bizalma vezető helyre szólította őket. Aki ismeri

méltó tevékenységet. 1910-ben alakítják meg a gazdakört, melynek először választmányi tagja, majd nemsokára elnöke lett. A vállvetett munka megteremtette a Fogyasztási Szövetkezetet is, amelynek szintén elnökévé választották. Azóta lankadatlan munkával szolgálja népének ügyét.

Kádár István.

Cs. Károly István.

az erdélyi magyar falu lélektanát, tudja, hogy a falumunkának csak egy biztos és célravezető módszere van: a példamutatás. A jó gazda mindig követőkre talál s éppen úgy a jó faluvezető is. Kisgazda-alelnökeink is ebben a síkban fejtették ki közéleti munkásságukat.

Kádár István nyujtói kisgazda 1890-ben középiskolai tanulmányokat folytatott, de hat testvére eltávozván hazulról, édesapja kivette az iskolából s beállította a gazdaságba. Az volt a meggyőződése, hogyha fia tovább tanul, a kis birtok gazdátlanul marad. Kádár István tehát nem volt körjegyző, mint ahogy azt lapunk egyik előző számában tévedésből írtuk, hanem visszatért az ősi rögök műveléséhez. Hazatérése után nyomban munkához látott. Már 16 éves korában — 1897-ben — közreműködött a Hitelszövetkezet megalakításában. Egyelőre mint műkedvelő, később mint felügyelő-bizottsági tag, pénztáros és igazgató fejtett ki nagy elismerésre

Néhány sort idézünk Kádár Istvánnak a szerkesztőségünkhöz intézett szerény soraiból:

„Amit én a gazdaköri választmány és a tagok támogatásával tettem, azért erkölcsileg eddig is túlságosan elismertek. Gazdatársaim segítsége és bizalma nélkül ezeket a tisztségeket nem tudtam volna betölteni. De most, az EMGE alelnöksége számomra olyan magas kitüntetés, hogy első pillanatban azon gondolkodtam, vajjon elfogadhatom-e? De bizom Gazdatársaim további támogatásában s mivel talán eredményes munkát tudok kifejtetni, azért fogadtam el a tisztséget.

Tudom, hogy mostani helyzetünkben minden intézményünkhöz egész emberekre van szükség. Azt is tudom, hogy a székely ember semmire se mondja azt, hogy: nem tudom, mert inkább azt mondja, hogy: nem próbáltam. Én is, mint 80%-os hadirok-

kant, előrehaladott korrál, ha Gazdatársaim támogatnak — megpróbálom, tudok-e még egész ember lenni.

Ebben a levélben rá kell mutatnom egy szomorú dologra. Még mindig van néhány község, ahol a „vezetők“ azt mondják, hogy: „náluk“ nem lehet eredményes gazdaköri munkát végezni.

Ezek nem ismerik fajukat, ezt a sokszor becsapott és azért bizalmatlan szegény székely népet és nincs türelmük jóakaratu, kitartó munkával elosztani a bizalmatlanságot, pedig mostanában — úgy az EMGE,

mint a vármegyei gazdakör nagy segítségünkre van és ezt bűn volna elmulasztani.“

Cs. Károly István 58 éves, elemi iskolát végzett kisgazda, aki családjával együtt műveli 43 kat. hold földjét. Falujában már 1899-ben munkához látott. Azóta igazgatósági tagja s 15 éven át h. pénztárnoka és könyvtárnoka a Bankszövetkezetnek. 1906—1930-ig egyházi presbiter. Az 1931-ben alakult Temetkezési Egylet, Állatvédő és Biztosító Egyesület igazgatója és ellenőre. Az 1935-ben alakult Kultúregyesület és Kulturház építési bizottságának alelnöke. 1919 június 10-ől 1923 augusztus 20-ig községi bíró. Jelenleg a gazdakör elnöke.

Józseffalváiért!

Igen Tisztelt Elnök Úr!

Bizonyára olvasták a lapokban, hogy nemrégiben a Kárpátok peremén élő józseffalvi csángó magyar gazdatestvéreinket súlyos elemi csapás érte. A tűz mindenüket elhamvasztotta, házat, istállót, gazdasági épületeket, mezőgazdasági eszközöket, ruhaneműt, lakásberendezést stb. Több mint 100 magyar család vált órák alatt földönfutóvá.

A Romániában élő magyar gazdatársadalom egy nagy családot alkot. Bennünket a népi sorsközösség erős láncszemei fűznek össze. Népi fennmaradásunkat csak akkor tudjuk biztosítani, hogy ha valamennyien együttérzünk, áthat bennünket a testvéri és az egymásrautaltság gondolata s nehéz idők esetén kötelességünknek tartjuk az egymásonvaló segítést.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet évek óta hirdeti, hogy egyetlen gazdatestvéreinknek sem szabad elvesznie. Egy a sorsunk, s egy a kötelességünk is. Minden magyar gazda a maga anyagi lehetőségeinek határain belül adakozzék józseffalvi testvéreinek megsegítésére! A gazdaköri elnökség járja végig a falu összes magyar házeit s kopogtasson a testvéri sziveken. Mondják meg, hogy egy tőlünk messzi fekvő faluban élő vértestvéreink nagy bajba jutottak s mindenki adjon tehetsége szerint. Akinek nincs pénze, az adhat gabonát, vásznat, darócot egyszóval olyan dolgokat, aminek a falusi gazda hasznát veheti. A gabonát napi piaci áron el kell adni s a pénzt a gyűjtőtől háziszükségleti cikkekkkel együtt az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet központjához kell beküldeni. Gyönyörű példával járt elől az EMGE aradi fiókja, amelynek tagjai néhány perc alatt 17.900 lejt adtak össze. Akciójukat tovább folytatják.

Hiszünk, hogy a Gazdatestvér megteszi a kötelességét Gazdatestvére és ilyenformán népe iránt. A józseffalviak pedig tudni fogják, hogy

azért, mert számukra a sors távolabbi lakhelyet jelölt ki és csak a betű ad hírt róluk, nem felejtettük el őket.

Kolozsvár 1939. évi június 15.

Magyar Gazdatestvéri üdvözléssel:

Dr. Szász Pál s. k.
elnök.

Telegdy László s. k.
ügyvezető-alelnök.

Körlevelünk hatása alatt megmozdultak a gazdakörök. Lapzártáig a következő falvakból érkeztek be jelentések. A petőfalvi gazdakör Haraly Ferenc, Both Mihály és Erős Béla aláírásával beküldött gyűjtőíve 1196 lejt tünnet fel, 69 magyar gazda önkéntes felajánlása. A körösfői gazdakör Albert György (miniszter) elnök útján 810 lejt juttatott el az E. M. G. E. központjához. Dr. Eöry Zoltán, a vajasdi gazdakör elnöke viszont nem kevesebb, mint 3715 lejt gyűjtött. Csiszér Viktor, szotyori gazdaköri elnök 755 lejt küldött be. A kézdímartonfalvi gazdakör Vajna Andor elnök révén 90 magyar gazda ajándékát hozza 2400 lejt értékben.

Hála és elismerés a magyar falu öntudatos, — testvéreit szerető megnyilatkozásáért. Tudjuk, hogy nincs olyan magyar község, ahol ne sietnének józseffalvi testvéreink megsegítésére.

Ugyanesak itt írjuk meg, hogy Dr. Szász Pál, az E. M. G. E. elnöke, a gazdaköri gyűjtés engedélyezése ügyében a belügyminiszterhez fordult, mely 7926/1939. sz. alatt június 21-én megadta a jóváhagyást. Ha netalán valamilyen hatósági közeg akadályt gördítene a gyűjtés elé, kérjük a fenti számra hivatkozni. Egyben közöljük, hogy az engedély — amennyiben még nem kapták volna meg — néhány napon belül a vármegyei prefektus uraknál lesz.

Irsuk a gyomot a kertjeinkben! (Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

„Az egységes küzdelmet még akkor is vállalnunk kell, ha előre tudnánk, hogy belepusztulunk“

— mondotta az EMGE elnöke Kissármáson.

Kissármás... Biró József földbirtokos, az EMGE Növénytermesztési Szakosztályának al-elnöke kezdeményezésére vasárnap hatalmas méretű Gazdanap zajlott le Kissármáson. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet gyűlése iránt eddig még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg. Messzi vidékekről — 87 magyar falu küldötte el gazdaképviseletét. Ime a községek névsora: 1. Marosludas. 2. Radnót. 3. Szék. 4. Méhes. 5. Mezőbodon. 6. Szentbenedek. 7. Magyar-süllye. 8. Köbölkut. 9. Mezőzáh. 10. Pusztakamarás. 11. Szentpál. 12. Katona. 13. Ugra. 14. Uzdiszentpéter. 15. Viszolya. 16. Kékes. 17. Mezőmadaras. 18. Aranykút. 19. Kolozs. 20. Szovát. 21. Légen. 22. Septér. 23. Vajdakamarás. 24. Nagysármás. 25. Tóhát. 26. Torda. 27. Lompért. 28. Szakáll. 29. Báld. 30. Szentmihálytelke. 31. Pagoosa. 32. Szengyel. 33. Abafája. 34. Gernyeszeg. 35. Kolozsvár. 36. Tancs. 37. Göc. 38. Cege. 39. Berkenyes. 40. Körtefája. 41. Somkerék. 42. Tacs. 43. Marospásárhely. 44. Szentmárton. 45. Nagyiklód. 46. Lándor. 47. Kissármás. 48. Bükkös. 49. Szentgotthárd. 50. Korpád. 51. Kisfűlpös. 52. Rücs. 53. Kiskaján. 54. Tuson. 55. Újós. 56. Zselyk. 57. Meletföldvár. 58. Mezőszilvás. 59. Fráta. 60. Lárka. 61. Novoj. 62. Csapó. 63. Feketelek. 64. Keszü. 65. Marosfalu. 66. Vajdaszentivány. 67. Szászrégen.

Akiknek a nevét feljegyeztük...

A jelenlévő hatalmas gazdatömegeből a következők neveit sikerült feljegyezni: Vásárhelyi István Marosludas. Lászlóffy Ernő és Horvát István gazd. isk. tanárok, Radnót. Mihály Károly, ref. lelkész, Pál István, Márk Samu, Thaisz István, Deák Lajos, Becse Pál, Benedek Sándor, Szép Mihály, Bódis András és Frajkó János, Székes, Szöcs Mihály ref. lelkész, Bodon. Bitay Endre, Szentbenedek. Botár István, Magyarsüllye. Horvát Tibor, Ajtay Sándor, Köbölkut. Gáspár József, Gyürek Pál, Demeter Mátyás, Mezőzáh. Varga János, Bodon. Br. Kemény Béla, Szász Ferenc, Ugron György, ifj. Ugron Jenő, Pusztakamarás. Madár István, Szentpál. Gr. Logothetty Arisztid, Katona. Székely János, Trombitás József, Székely István és Rajka János, Ugra. Nagy József, Katona. Kertész József, Szentpéter. Gr. Haller István és Botár József, Szentpál. Obergessel Lajos, Viszolya. Bocz Lajos, Kékes. Fodor Endre, Madaras. Szilágyi Ferenc, Aranykút. Palló Ferenc, Kolozs. Deák József, Szovát. Schmidt Rudolf, Légen. Bernát Mihály, Szentpéter. Ádám Sándor, Septér. Kolumbán Bendeguz, Fekete Samu, Süttö

Sándor, Kertész Péter, Péter János, Péter Sándor, Gödri János, ifj. Lertész József, Uzdiszentpéter. Portik István, Vajdakamarás. Tóth Károly, Pusztakamarás. Biró Sándor, Németh Lajos, Borbély Pál, Sinkó Lajos, Gálfy Márton, Bende István, Bálint Lajos, Horvát Ferenc, Bereczky Béni, Gálfy János, Székely Márton, Szalai Károly, Német Lajos, Aszalós Géza, Böröczky Mózes és neje, Zsigmond Miklósné, Kerekes Gyula, Illyés József, Tóth Károlyné, Bende Istvánné, Nagy Bálint, Nemes József, Kecskés Sándor, Incze István, Nemes Domokos, Szabó István, Trózen Ferenc, Barta Gyula, Farkas Zoltán és neje, Facsádi Dénes, Farkas Fibula, Balla Imre, Kálmán Gyula, Balla Lajos, Barta Ferenc, Szalli Sándor, özv. Szabó Györgyné, Vajda Lajos, Jakab Fábrián és neje, Szikszai Bruncsik és neje, Gálfy Márton, Bende Ferenc, Pinteá Aurél körjegyző, Illyés József, Gergely Károly ref. lelkész, Nagysármás. Csontos János, Tóhát. Dr. Wolf Gyula, Szentmihály. Finta Andor, Kimpel Flóris, Nagy Dénes, Torda. Báró Atzél Ede, Csomós Jenő, Mezőzáh. Borbély Kálmán, Papp Ferenc, Lompért. Balla György, Székely József, Székely István, Székely György, Szabó István, Binder Albert, Kaloszes Sándor, Kádár Mihály, Kádár Gergely, Wagner Endre, Bodor István, ifj. Bodor Daniel, id. és ifj. Tóth György, Szovát. Gr. Béli Pál, Béla. Wargha András, Szentmihálytelke, Szentkirályi Béla, Szentkirályi Gyula, Nagy Ferenc, Kacsó József, Pagoosa. Márkus Ferenc, Szengyel. Rád József, Bóthe Zoltán, Abafája. Gr. Teleki Domokos, Gr. Teleki Mihály, Gernyeszeg, Gr. Teleki Arctur, Tancs. Kabdebó Gerő, Göc. Tarján Akos, Br. Blomberg Frigyes, Cege. Belle Gyula, Berkenyes. Márk Károly, Körtefája. Biró Péter, Beeski Bertalan, Somkerék. Butyka Kálmán ref. lelkész, Székely Márton, Ferenczi János, Ferenczi Mihály, Gyenge Sándor, Szász Sándor, Rác Mihály, Tancs. Vándori György, M-vásárhely Fogarasi János, Méhes. Kacsó Sándor, Szentmárton. Ifj. Palkó Gyula, Szénáság. Fejérváry Jenő, Nagyiklód. Donáth Benedek, Mezőmadaras. Szász József, Lándor. Szász Dezső, Cseh Kálmán, Kissármás. Ifj. Szász Dezső, Bükkös. Gr. Wäss Endre, gr. Wäss Albert, Jakab Mihály, Szentgotthárd. Gaál Péter, Korpád. Székely Géza, Benkó Ferenc, Hamar Ferenc, Albert Árpád, László Lajos, Dénes, Török Zoltán, Váradai Béla, Kajsa József, Veress László, a radnóti Földmives Iskola hallgatói. Gaál József, Majtényi István br. Szilvás. Török Kálmán, Mikó Ferenc, Fráta. Gaál Elemér, Lárka. Szabó Mihály, Novoj. Gyengo Károly, Gyengo József, Balogh Sándor, Újós. Felszeghy András, Graczik Lajos, Muth Aurél, Maroesapó. Szász József, a Marosmegyei Földmives Szövetség küldöttségével, Marosvásárhely. Szöllösy, János, P-Kamarás. Kiss György,

Nyáron a trágját ne tartsd a község bellerületén!

(Mezőgazdasági törvény 19. szakasza.)

Kiss Imre, Balla Ferenc, Kolcza József, Balla Ferenc, Feketelak. Horvát János, Keszü. Bucur Athanaziu gör. kat. lelkész, Méhes. Bod László, Marosfalu, Bod Sándor, Vajdaszentivány, Palkó Gyula, Szászrégen, Szutyaki Márton, Tuson. Gr. Bethlen Gábor, Marosujvár.

A gyűlés ünnepélyes megnyitása.

Délelőtt 11 órakor Biró József, a Gazdapárt rendezője üdvözli a megjelenteket és felkéri Telegdy Lászlót a gyűlés megnyitására.

A megnyitó után sor került a programszerinti előadások megtartására. Telegdy László a szójatermelésről, gr. Haller István a szilőről, Madár István a Medicago-gép gyakorlati értékéről és használati módjáról, Wargha András, az EMGE Növénytermesztési Szakosztályának elnöke a lucerna vetéséről és gondozásáról, Paull Kamill a gazdaköri elnökök feladatokról beszéltek mindvégig nagy figyelem és élénk érdeklődés mellett.

Az előadások elhangzása után a gazdák közebéden vettek részt.

Dr. Szász Pál.

Dálután három órára megérkezett dr. Szász Pál, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke, akit a gyűlés résztvevői meleg ünnepségekben részesítettek.

Biró József üdvözlő szavaiban hangsúlyozta azt a nagy megtiszteltetést, amelyben az EMGE elnöke megjelenésével részesítette a gazdákat. A délelőtt még Nagyenyeden vett részt a kollégiumi záróünnepségen, azelőtt való nap Bukarestben dolgozott a magyarság érdekében.

Dr. Szász Pál a magyarság életútjáról.

Az EMGE elnöke hatalmas éljenzés közepe emelkedett szólásra.

— Mindenekelőtt meg kell köszönjem Biró József barátomnak, hogy Gazdatestvéreink érdekében megrendezte ezt a gyűlést. Másodsorban — köszönöm az üdvözlő szavakat, de ki kell jelentenem, hogy az én jelenléte nem tekintés „megtiszteltetésnek“, hanem csak

kötelességem teljesítésének. Nekem ugyanis mindig ott a helyem, ahol magyar gazdák vannak. (Hatalmas éljenzés.)

— Amíg az EMGE élén állok, becsületbeli kötelességemnek tartom, hogy lehetőleg minden magyar gazdamegozdución ott legyek. Eből a hatalmas gyűlésből is megállapíthatom, hogy mindnyájan nemes célt szolgálunk s a mi munkánk, elgondolásaink, nem hiábavaló kísérletezések. Végeredményben, ez képezi az itt élő magyarság jövő nemzedékeinek létalapját.

Dr. Szász Pál ezután rátért az időszerű kérdésekre.

— A parlamenti válaszfelirati vitához a magyar kisebbség is hozzászólt. Minden kisebbség véleményét nyilvánított. Jóakaratu irigységgel hallgattuk a szászok képviselőjének beszédét, mikor a következőket mondta: Mi, Romániában élő németek — nem szászok és nem svábok, hangsúlyozom: németek, — bejöttünk, s mint egy ember állunk vezetőink, Fabricius mellé. Gazdatestvéreik! Német néptestvéreink ime megteremtették a való egységüket. Ez pedig nemcsak szavakban, hanem tettekben nyilvánul meg. Vajjon miért tudják ezt csak ők megcsinálni, amikor ugyanilyen, sőt talán súlyosabb kötelezettségek hárulnak reánk is. A németek bejelentése lelkem mélyéig megrázott. Hiszem, hogy eljön az idő, amikor népünk is tökéletes egységben fog jelentkezni. Csak azt kérdelem, mikor jön el ez az idő?

Br. Atzél Ede itt közbeszólt, amire az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke emelt hangon válaszolt:

„Már egyszer rendet kell teremteni a magyarság belső soraiban.“

— Ezt nem lehet sem gúnyval, sem rosszindulatú közbeszóllással elintézni. Ez a magyar bűn. Egyszer már lássunk világosan. Itt nem egy vezető érdekeiről van szó, itt a magyar népi és nemzeti érdekek forognak kockán. Már épen elérkezett az ideje annak, hogy végtessünk az ilyen rosszakaratú megjegyzéseknek. Életünket komolyan kell felfognunk és már egyszer rendet kell teremteni a magyarság belső soraiban. (A gazdatömeg percekig tartó, zúgó éljenzéssel helyeselt.)

— Határozottan állítom, minden magyar vezető abban a percben, amikor megérzi azt, hogy nem a magyarság reális életútját követi, tudni fogja a kötelességét. Itt nem egyének érvényesüléséről, hanem a magyarság nagy életküzdelméről van szó, amiből mindnyájan ki kell vegyük a részünket. Az egységes küzdelmet még akkor

is vállalnunk kell, ha biztosak lennénk, hogy bele is pusztulunk. Amikor a tömegjogok kiharcolásáról és megvédéséről van szó, nem állhatunk félre és nem engedjük — holmi vádakkal — magunkat munkánktól eltéríteni.

— Gyakran ér az a vád, hogy én az EMGE elnöki székében politikával is foglalkozom. Mindnyájan tudjuk, hogy nincs pártpolitikai élet. A magam részéről csak egy kérdéssel akarok foglalkozni — az erdélyi magyarság etnikai beszerzésével. Ez nem politika. Ez becsületbeli kötelessége egy magyar embernek, aki kiáll az élre. És örömmel jelentem be, hogy *népünk etnikai beszerzésének elérkezett az ideje.*

Dr. Szász Pál utalt a szervezkedés jelentőségére. Ma mindnyájan együtt vagyunk, az a néhány magyar, aki jobb esélyességért hagyott el bennünket — számba sem jöhet.

„A közösségért küzdőknek tudniok kell, hogy mi a feladatuk.“

— Aki nem akarja magyarságának kenyerét enni, — folytatta az elnök — az menjen, de aki itt maradt, az dolgozzék szívvel-lélekkel közöttünk. A magyar közösségért küzdőknek tudniok kell, mi a feladatunk: lemondani sok mindentől, mert csak így születhetik meg az igazi népi közösség.

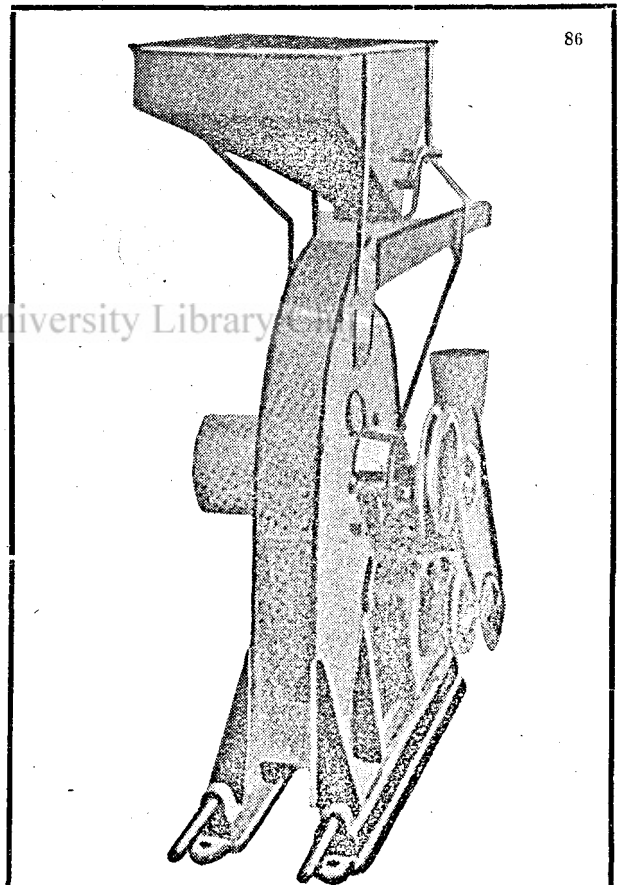
Az EMGE további célkitűzéseiről szólva megállapítja, hogy vannak vidékek, ahol az öntudatos gazdaköri munkával szinte csodákat művelnek. Az eredmények nagyrészt a gazdaköri elnököktől és a gazdavezetőktől függ. Temes megyében 4 év alatt három gazdaköri ház épült. Az emberek ugyanis megteremtették a közösségi élet vagyoni alapjait. Arra kell törekednünk, hogy a falvaknak egyre felkészültebb vezetői legyenek, akik a nép életének ismerete mellett, segítségükre lehetnek minden vonatkozásban. Elmondja, hogy a délelőtt folyamán, a nagyenyedi iskolaévváróünnepségen vett részt. A fiútanítóképző évente 14 végzett tanítót ad a magyar falvaknak, holott legalább 30—35-re volna szükség. Felvetődik a kérdés: miért nem mennek többen erre a pályára? Három okból. Elsősorban, mert nagyon csekély a fizetésük, másodsorban, mert apjuk szegény ember, végül — mert aligha csábítják őket. Figyelemmel kísértem a tanulóifjak munkáját. A falvakban, a tanult gazdákra, papokra és tanítókra hárul a népi élet irányításának feladata. Minél több tanítót, hogy gyermekeinket anyanyelvünkön és nép szellemünkben tudjuk fölnevelni.

„A falvakban a tanítókra, papokra és tanult gazdákra hárul a népi élet irányításának feladata.“

— Fel kell vetnem a kérdést, hogyha megteremtettük a gazdaköri vagyonokat, vajjon nem volna-e célszerű, ha minden tag — anyagi ere-

jéhez mérten — 5—10 lejjel járulna hozzá egy-egy tehetséges, szorgalmas, magyar ifjú tanítói kiképzéséhez. Egy tanító kiképzése évi 8—10.000 lejbe kerül, s ezt az erősebb gazdakörök elő is tudják teremteni, ha minden hónapban pontosan befizetik a hozzájárulást. A magyar kisgazdarétegnek van egy közössége, egy — a maga sorából kiemelt embere, — aki az övé, aki ha végzett, azt azzal hálálja meg, hogy az övéért, az ő közösségéért dolgozik.

— Amint láthatják, a gazdaköri munkát nemcsak kifejezetten gazdasági sikon szabad elképzelni. Szervezeti fejlődésével és erősödésével egyidejűleg, egyre több feladatot kell megoldania. Tudom, hogy mindez nem hónapok, vagy talán egy-két év kérdése. De dolgoznunk kell szakadatlanul, mert csak így lehet jövőt építeni.

86

a kívánt nagyságúra aprít minden szálás és szemes takarmányt. A legprecízebb kiállítás!

Minden malom és gazdaság nélkülözhetetlen eszköze.

Kérjen árajánlatot!

Brunó Wanthum és Fia cégtől
Timișoara, Str. M. Guttenbrunn
12 sz. (Mora Mare). Telefon: 31-49.

Az államhatalom viszont, nem emelt kifogást a mi békés munkánk ellen, mert minden nép rendelkezik saját gyermekei fölött.

— Ahhoz, hogy az elgondolásokat átvigyük a gyakorlati életbe, új közszellemet kell kitermelni. Tegyük minél szervezettebbé az egymással való kapcsolatainkat és foglalkozzunk létkérdéseinkkel minél többet. Én is azért vagyok ma itt Veled, kedves Gazdatestvérem, hogy gondolkozzunk. Vajjon kötelességem volt-e gazdatestvéreink érdekében, — az elhangzott vádak ellenére is — elvégezni azt a munkát, vagy nem. A magam részéről addig folytatom, amíg azt az én lelkiismeretem és Gazdatestvéreim bizalma parancsolja.

Szervezkedni — etnikai alapon!

Dr. Szász Pál ismét visszatér a szervezkedés kérdésére.

— Az új államrendszerbe való beilleszkedés következtében megteremthetjük etnikai alapon nyugvó összes szakmai szervezeteinket. Ez egyformán áll gazdára, iparosra, kereskedőre és szellemi pályán dolgozókra. Az etnikai szervezkedés természetes következménye, hogy érdekein-

ket hatásosabban tudjuk képviselni és megvédeni. Senki sem kívánhatja, hogy mai szervezeti formáink mellett X. magyar kisebbségi vezető egyedül mindent megcsináljon. Hiábavaló munkát végzünk, ha nem támogat bennünket a magyarság egyeteme.

— Magyar emberek! Van egy út, amelyen haladni tudunk és amelyen járnunk kell. Ha ezt követjük, nem török meg a magyar jövő, akkor egyetlen testvérünk sem vész el. Ez pedig a gyermekeink jövőjéért való vállvetett munka!

Az elnöki beszédet hosszas és lelkes éljenzés követte.

Biró József beindította a délelőtti előadások vitáját, amelyekhez a zselyki gazdakör elnöke, Kompel Flóriás, Vásárhelyi István, Mut Aurél, Szász Ferenc, Csontos Miklós, Seyfried Ferenc, Biró József, Bot János, gr. Haller István, Schmidt Rezső, Atzél Ede és Paull Kamill szóltak hozzá.

Végül — a különböző faluküldöttségek tájékoztatták az EMGE elnökét a magyarságot érintő több fontos kérdésről.

Irsuk az ártalmas madarakat (csóka, veréb, héjja stb.)! Mezőgazdasági törvény 15. szakasza.)

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet aradmegyei tagozatának közgyűlése.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet aradmegyei tagozata nemrégiben tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely iránt az egész megye magyar gazdatársadalma részéről rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az iparos otthon nagytermét zsufolásig megtöltötték a különböző falvakból összesereglett kigazdák, birtokosok, papok, tanítók, de a magyar értelmiségi réteg is jelentős számban képviseltette magát. A központ részéről Telegdy László ügyvezető elnök és gróf Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője, országgyűlési képviselő jöttek el. Aradmegye gazdatársadalmának vezetői közül ott voltak: Purgly László, Takácsy Miklós, Went László, Olosz Lajos dr., Guziar Mihály, Czárán Viktor, Nessnera Géza, Dömötör Bertalan stb. stb. Vendégekként pedig Paretz Béla dr., Paretz György dr., Szöcs Didák minorita lelkész, Tarnóczy Lajos ref. lelkész, az aradi iparosság képviselőjében Reinhardt Gyula, Sombori Gyula, Kőszegi Emil, míg a kiskereskedők képviselőjében Juhász Gábor és Zöldi Ernő.

A közgyűlést dr. Konopi Kálmán, az EMGE aradmegyei tagozatának elnöke nyitotta meg s javaslatára a közgyűlés hódoló táviratot intézett Ófelségéhez, táviratilag üdvözli Cornăleanu földművelésügyi minisztert, valamint dr. Szász Pált, az EMGE országos elnökét, — az utóbbit abból

az alkalomból is, hogy az uralkodó szenátorra nevezte ki. A tagozati elnök szívélyes szavakkal fordult Telegdy László ügyvezető-alelnök és gr. Teleki Ádám képviselőkhöz. Megnyitó beszédében többek között ezeket mondotta:

Dr. Konopi Kálmán beszéde.

— Az elmúlt évi működésünk a további taggyűjtésre, újabb gazdakörök létesítésére, szaktanfolyamok rendezésére és nemes magvak kiosztására irányult. Gazdaköröket szerveztünk, mert tudatosítani akartuk gazdatársainkban, hogy céljainkat csak az összefogással érhetjük el.

Eladásra ajánlok:

kiültetésre alkalmas jó gyökeres, erős és edzett mindenféle

virágpalántákat,

szőnyegnövényeket, muskállikat, hortenziát, bokorrozásokat, gladiolus virághagymákat 2)

Szécsényi György

Horticultura

Oradea, Strada Vasile Stroiescu 90 szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök.

Ugyanitt egy jó fiú kertésztanulónak felvétetik.

— Az a célunk, hogy minél több központi tagot is gyűjtsünk. Meg kell érteni, hogy milyen erőt jelent az, ha a célnélküli sokadalom testületté válik. A mi testületünk a békeidők hadserege és nekünk arra kell törekednünk, hogy ez a hadsereg minél több tagot számoljon. Legutóbbi közgyűlésünk óta öt gazdakör alakult Arad megyében és ezzel gazdaköreink száma 21-re emelkedett.

— Tudjuk azt, hogy anyagiak nélkül nem lehet zöldágra vergődni, de a tagdíjakat mégsem emeltük. Van egy babonám. Azt tartom, hogy az a bani, amit szívesen adnak, szívesebben fiadzik, mint a milliók, amit kipréselnek. A gazdatársaink által befizetett összegeket anyalok őrzik és ezeket az anyalokat úgy hívják, hogy szeretet, összetartás, józanság, megértés. Ezekkel a szerény anyagiakkal akarjuk munkánkat tovább folytatni. Ami a jövő programját illeti, azt javasoljuk, hogy látogassák meg egymást a szomszéd gazdakörök, tárgyalják meg a vetőmagbeszerzési kérdéseket, tartsanak előadásokat a gazdáknak és ha tőkével nem rendelkeznek, ajánlják fel munkájukat. Ilyen közös munkával lehet utakat építeni, vizeket levezetni és ez a munka többet ér, mint az időnkénti segély. Később beszélhetünk a nagyobb célokról is, Erdélyben négy gazdasági iskola van, itt az alföldön pedig egy sem. Arra kell törekedni, hogy első megvalósításaink között egy ilyen kétesztendő gazdaiskola létesítése legyen.

Telegdy László felszólalása.

A hosszas tapssal fogadott beszéd után Telegdy László ügyvezető-alelnök szólal fel, aki mindenek előtt dr. Szász Pál üdvözlését tolmácsolta.

— Fontos közéleti munka tartotta távol országos elnökünket, — mondotta. — Ismeretes, hogy Ófelsége, a király szenátorrá nevezte ki és mint ilyennek, elfoglaltsága van Bukarestben. Egyben a kolozsvári központ üdvözlését is tolmácsolom.

— Beszélnem kell erről a kérdésről, még pedig országos elnökünk határozott kívánságára. Dr. Szász Pál a választások előtt tudvalevőleg semmiféle jelölést nem akart vállalni. Ezt az elhatározását azzal indokolta, hogy az EMGE nem foglalkozik napi politikával, idejét a társadalmi szervezésre akarja fordítani, — továbbá azzal, hogyha közéletünkben több tisztség, vagy közjogi méltóság adódik, úgy ezekre minél több megfelelő embert kell beállítani. A legmagasabb helyről jött kinevezés tehát teljesen váratlanul és meglepetésszerűen érte. Kinevezését úgy tekintik azonban, mint ami nem személynek, hanem a szervezett magyar gazdatársadalomnak, illetve ügyének szól.

Telegdy László ezután rátért az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet belső kérdéseire. Elmondta, hogy az elmúlt évben az EMGE 60 gaz-

dasági tanfolyamot tartott. Rátért a szójababtermelés fontosságára.

Beszédét így folytatta:

— Ma már az erdélyi magyar gazdatársadalomnak 40.000 beszervezett tagja van. A gazdatársadalmunk családfői viszont k. b. 300.000-et tesznek ki. Arra kell törekednünk, hogy a taglétszámot gyors ütemben gyarapítsuk. Az új államrendszer testületi alapon épül fel és saját ügyeink intézésébe olyan mérvű beleszólást gyakorolhatunk, amilyen mértékű szervezett erőt jelentünk.

— A kisebbségi közéleti vezető ember felelősséggel tartozik és kötelessége nyíltan és őszintén dolgozni annak érdekében, hogy a népi fejlődés biztosítva legyen. Mi az ábrándozás helyett a tartós, építő munkát választjuk. Ha népünk egyöntetűen és öntudatosan sorakozik fel vezetői mögé, biztosak lehetünk az eredmények felől. Ne hallgassunk a gáncsoskodókra, akik személyi alapon próbálják lehetetlenné tenni egy nép becsületes életmódjának kiharcolását.

A központi kiküldött beszéde után br. *Bornemisza Károly* titkár tette meg jelentését, majd *Konopi Kálmán dr.* javaslatára *Tózsér József* erdőhegyi gazdálkodót alelnökké választották. Az új alelnök, *Biró János* és *Polonyi Pál* gazdaköri vezetők felszólalása után *Takácsy Miklós* javaslatára elhatározták, hogy az arad megyei magyar gazdakörök gyűjtést rendeznek józsefalvi tűzkárosultak javára.

A következő felszólaló *Biró Pál*, aki a gyümölcsfák fajtetű veszedelmeire hívta fel a gazdák figyelmét. Elhatározták, hogy mozgalmat szerveznek ennek a veszedelemnek az elhárítására.

A közgyűlés után közebéd volt, majd délután négy órakor *dr. Konopi Kálmán* tartotta meg nagy érdeklődéssel hallgatott előadását a búza termeléséről, nemesítéséről és értékesítéséről.

Aratógépponyva

minden gyártmányu aratógéphez, u. m. Mc. Cormick, Deering, Johnston, Massey-Harris stb.

Pótalkatrészek

87

minden aratógéphez, mint fent.

Manilla legprimább 2.5 és 4 kg. gomolyákban, míg a készlet tart, ab Braşov per kg. 57 l.-j.

Fenti cikkek forgalmának 1/2%-át befizetjük az E.M.G.E. utján a józsefalvi tűzkárosult csángó testvéreink kultúrházának alapjára, esetleg 0 általuk megállapítandó más cél javára.

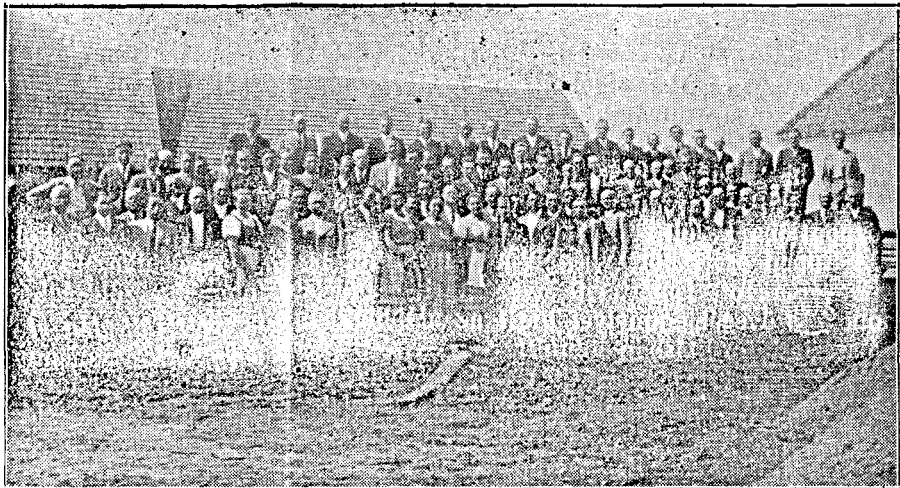
MEZŐGAZDÁK R.T. FIÓKJA

Braşov, Voevodul Mihai 11. sz.

Ismét életjelt adott magáról Háromszék vármegye.

Séra István, a vármegyei gazdaköri ügyvezető alelnök és Rednik Endre EMGE alkerületi felügyelő vasárnaponként ismétlődő mezőgazdasági tanulmányi kirándulásokat rendeztek. Az elsőt június 11-én tartották meg, azon Bodok, Szentkirály, Egrespatak, Csomortán, Maksa, Besenyő, Angyalos, továbbá a sepsiszentgyörgyi gazdák vettek részt. Angyaloson Kovásznay János belterjes gazdaságát látogatták meg. Nagy meglepéssel tanulmányozták Bernáth Győző tehenészetét is. Földváron a szász gazdasági iskola kitűnő munkája ragadta meg a látogatók figyelmét. Az iskola igazgatója meleg szeretettel fogadta a magyar gazdákat. Holtövénben Nikolaus János gazdaköri elnök 45 kat. holdas, mintaszerűen felszerelt gazdaságát, továbbá Horváth Márton és Wágner György gyönyörű belterjes gazdaságait tekintették meg.

Mint érdekes megfigyelést közöljük, hogy a legkisebb szász gazdaság is fel van szerelve modern silókkal (füllestő és szakszerű trágyatelepekkel). Feketehalomban a kertészetet és Pleier Alfréd nagy géplerakatát és Botfa-

A tanulmányúton lévő kisgazdák Kovásznay János angyalosi birtokán.

luban a cukorgyár mintgazdaságát tekintették meg. Itt Schmidt János gazdasági intéző, Molnár Jenő és Pádár Károly állottak a gazdák rendelkezésére.

„Büszkék vagyunk arra, hogy az EMGE-nek tagjai lehetünk“.

Már régen foglalkozunk azzal a gondolattal, hogy a gazdaköröktől és tagjunktól beérkező leveleket rendszeresen közöljük. A lap terjedelme, sajnos, nem teszi lehetővé, bár minden egyes sor etanulmányokat rejt magában. A levelek a mozgalmi élet fejlődését és gazdaöntudat erősödését bizonyítják.

Schmidt Károly a krizbai gazdakör elnöke például a következőket írja:

— *Egyesült erővel ezt tűzte ki céljává gazdakörünk is, amidőn megalakult, hogy a magyar műveltséget, közjólétünk legfőbb emeltyűjét, az okszerű gazdálkodást, mely érdekeink hathatós előmozdítója, elsajátítsa a gazdálkodás szellemét terjessze és szilárdítsa. Azt hiszem, hogy nyíltan mondhatom azt, hogy ez az érzés a mezőgazdák legszentebb és legmagasabb polgári kötelessége. Büszkék vagyunk arra, hogy az EMGE-nek tagjai lehetünk, mert hiszen ennek az együletnek az egész országban ismerik szakavatottságát, alapos tudományát és lelkesedését a gazdasági előrehaladás iránt.*

— *A krizbai magyar gazdakör áthalva ezen magasztos eszmétől, felhívja mind-*

azon gazdatestvéreit, akik még szervezkedtek ezen a téren, hogy tömörüljenek és így egyesült erővel foglaljanak helyet ezen kibontott zászló védőszárnyai alatt, mert manapság minden jó gazda eme zászló alatt sereglük, hogy harcba vigye erejét. A küzdelemben csak diadalt arathat, amit a legnemesebb szándék, a legtisztább magyar szellem vezérel és amelynek győznie kell.

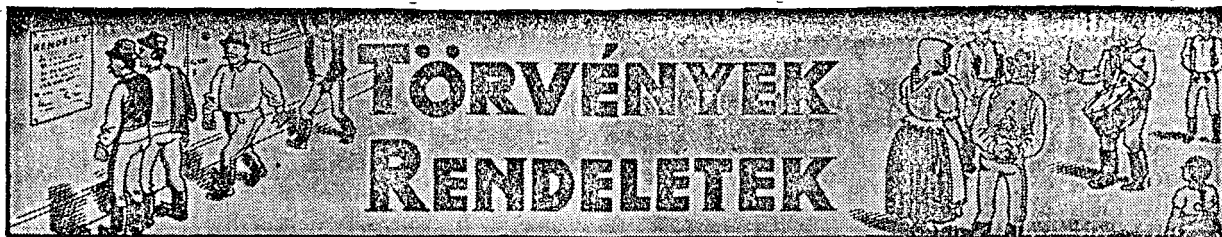
— *Mi nem féltjük tehát ezt a zászlót, mert akik a Gazdasági Egyület élén állanak, előre fogják azt vinni, mindég magasán lobogtatva, s működésükkel sok szép ünnepet fognak szerezni a magyar gazdatársadalomnak.*

MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR B.-T.

CLUJ, CALEA REG. FERDINAND

FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclan, Zălau, Cehul-Silvaniei

Mezőgazdák katonai felmentése.

Lapunk folyó évi május hó 1-én megjelent 5-ik számában a 192. oldalon közleményt adtunk közzé, amelyet a hivatalos sajtóirodától kaptunk. Időközben olvasóinktól számtalan érdeklődés és közelebbi felvilágosítást kérő levél érkezett és ebből úgy látjuk, hogy a kérdés közérdeklődés központjába került.

Eppen ezért kötelességünknek tartottuk beszerezni az ott ismertetett vezérkari rendelet pontos szövegét, amelyet most az alábbiakban szó szerinti fordításban adunk:

„Ahhoz, hogy mozgósítás esetén a gazdaságokban maradhasanak, az alábbi feltételeket kell egyesíteniök:

I. Száz hektárnál (174 hold) művelhető területtel rendelkező birtokok: 1. A tulajdonos, hogyha a birtokot személyesen kezeli, vagy a birtokkezelő. 2. Minden el nem rekvirált traktor után egy vezető. 3. Minden el nem rekvirált két traktor, egy cséplőgépszervelvény és a birtok összes mezőgazdasági gépeihez egy mechanikus. 4. Egy kovács. 5. Egy ács. 6. Egy helyettes birtokkezelő vagy egy könyvelő-pénztáros, hogy ha a birtok 250 hektárnál (437 hold) nagyobb.

II. 50—100 hektár (87—174 hold) művelhető területtel rendelkező birtokoknál: a tulajdonos, ha a birtokot személyesen kezeli vagy a birtokkezelő.

III. Minden 50 hektárnál (87 hold) több szántófölddel rendelkező birtoknál: 1. Egy-egy ember minden 6 igásló után az első 30 napban. 2. Egy ember minden 10 ökör után.

IV. Tenyészállat tenyészetekben vagy állattermékeket értékesítő tenyészetekben tej, hús, prém): 1. A tulajdonos, hogy ha személyesen vezeli a tenyészetet vagy a tenyészet különlegesen képzett vezetője. 2. Minden 10 mén vagy 10 tenyészkanca után egy képesített állatkezelő. 3. Minden 10 bika vagy tenyésztehén után egy képesített állatkezelő. 4. Minden 200 juh vagy berbécs után egy képesített juhász. 5. Minden 15 kan vagy koca után egy képesített állatkezelő. 6. Minden 200 róka, nyul stb. után egy képesített állatkezelő.

V. Szőlő- és gyümölcsstermelésnél vagy zöldségkertészetnél: a tulajdonos, hogy ha személyesen vezeti a termelést, vagy a különlegesen képzett kezelő, amint következik: az oltott szőlőknel legalább 5 hektár (9 hold) termőterület után,

gyümölcsösöknél legalább 5 hektár (9 hold) termőterület után, zöldségkertészeteknél legalább 3 hektár (5.21 hold) területnél. Továbbá a 10 hektárnál (17.37 hold) nagyobb szőlőknel egy pincemester, a 25 hektárnál (43.5 hold) nagyobb szőlőknel egy segédkezelő és egy kádár, a 25 hektárnál (43.5 hold) nagyobb gyümölcsösöknél egy segédkezelő és a 10 hektárnál (17.37 hold) nagyobb zöldségkertészeteknél egy segédkezelő.

VI. Minden el nem rekvirált traktor után egy soffőr, amennyiben ezek a traktorok a mezőgazdasági kamarák, iskolák, vagy magánosok tulajdonát képezik.

Minden ugyanazon hirtokos tulajdonát képező még el nem rekvirált traktor után egy mechanikus.

A cséplőgépek mechanikus tulajdonosai felmenthetők minden év április 15-től október 1-ig.

VII. A kisbirtokokok részére. Minden 50 családnál nagyobb községben fel lehet menteni: 1. egy kovácsot, 2. egy ács-kerekest, 3. egy mezőgazdasági, szőlőtermelési stb. gépeket javító mechanikust, 4. egy szijgyártót, 5. egy falusi molnárt (ha a malmot gép vagy robbanó motor hajtja), 6. egy vizimalomnak vagy szélmalomnak a vezetésére egy molnárt.

VIII. Mindezek a speciálisták és iparosok a munka érdekében a tartózkodási helyükön mozgósíthatnak, amennyiben alsóbb katonai rangúak, hogyha legalább 30 évesek vagy hogyha tartalékos tisztek, legalább 35 évesek. Kivételt képeznek az utász, repülő és tengerésztisztek, akiknél 40 év az alsó korhatár.

IX. A mozgósítás alóli felmentés elnyerése érdekében a tulajdonosok a megyei mezőgazdasági hivatalhoz beterjesztik a megművelt területek nagyságának, a meglévő mezőgazdasági leltárjuknak és a helybeli mozgósításra ajánlott személyzet szerződésének igazolását, továbbá bizonyítványt arról, hogy a birtok kezelését személyesen vagy a felmentésre ajánlott birtokkezelő útján végzik.

Eddig tart a rendelet szövege. Tekintettel arra, hogy a megelőzőleg közölt szöveggel szemben ez bizonyos eltéréseket tartalmaz, a megelőző szöveget ezután kijavítottak tekintjük.

A felmentés iránti kérvényeket a Mezőgazdasági Kamarához kell benyújtani.

Mezőgazdasági gépek és malmok kedvezményes fűtőanyag-beszerzése.

Az 1933 január hó 1-én közzétett, a kőolajtermékek fogyasztási adójára vonatkozó és 1938 április 1-én módosított törvény kimondja, hogy a mezőgazdaságban használt gépek és a vámörölő malmok kedvezményes denaturált benzint és petróleumot kapnak.

A denaturált nehéz benzint a) a mezőgazdasági gépek hajtására, b) az ipari gépek hajtására és c) ipari fűtőanyagnak, a denaturált „motorinát” és lepárolt petróleumot pedig a) a mezőgazdasági traktorok, b) a mezőgazdasági gépek, c) a kizárólag vámörölő kis- és parasztmalmok hajtására lehet felhasználni.

A denaturált benzint kizárólag a pénzügyigazgatóság engedélyével lehet vásárolni. Az engedélyt csak az nyerheti el, aki bizonyítja, hogy a fenti csoportok valamelyikébe tartozó gépe van. Az engedély alapján vásárolható denaturált kőolajtermékek mennyiségét a motor lóerő számának és havi fogyasztóképességének arányában állapítják meg. Minden malomtulajdonos az engedélyen kívül egy utalványfüzettel is rendelkezik, amelyet a Romániai Kismalmok Szövetségétől kell beszerezni előállítási áron. Minden vásárlás a füzetből kitépött utalvány alapján történik. Az említett gépek hajtására kizárólag denaturált vagy természetes, de illettekezett kőolajterméket lehet használni, semmi esetre sem speciális tüzelőanyagot vagy egyéb kőolajterméket. Azok, akik ennek ellenére tiltott anyagot használnak, kötelesek a fogyasztott mennyiség után járó fogyasztási illeték 25-szörösét megfizetni büntetésképpen. A tiltott anyag eladója egyetemlegesen felel a vevővel a büntetés megfizetéséért.

A fentebb említett engedélyeket évente kell láttamoztatni és pedig a mezőgazdasági gépek tekintetében a Romániai Kismalmosok Szövetségének megyei megbizottjánál abból a célból, hogy az engedély tulajdonosának további jogosultsága és a mennyiség felülvizsgáltassék. Ugyaneseak láttamoztatni kell három havonként az illetékes adóhivatalnál annak megállapítása és igazolása céljából, hogy a gép működésben van. Ellenkező esetben a lerakat nem adhat ki kedvezményes áru denaturált kőolajterméket.

Az engedéllyel bíró géptulajdonosok az engedély alapján vásárolt kőolajtermékeket semmi körülmények között sem használhatják fel más célokra, mint amelyre az engedélyt elnyerték. Az engedély állandóan a tulajdonos birtokában marad és semmi körülmények között sem maradhat a kőolajtermékek lerakafában. A vásárolt mennyiség szállításánál az engedély a szállítást végző

egyén kezében van, hogy ellenőrzés esetén fel tudja mutatni. Az engedély tulajdonosa köteles minden vásárlásnál ellenőrizni, hogy a kőolajtermékek raktára nem vezetett-e be nagyobb mennyiségeket az engedélybe, mint amennyit tényleg vásárolt? Ellenkező esetben súlyos pénzbírság mellett a géptulajdonostól megvonják a vásárlási engedélyt, a raktárostól pedig az árusítási engedélyt.

A pénzügyi ellenőrző közegeknek joguk van minden kőolajtermék szállítmányt útközben megvizsgálni és amennyiben az iratok nincsenek rendben, kihágási jegyzőkönyvet felvenni.

A kapaárak.

A hivatalos lap 87. számában 1933. évi április hó 15-én megjelent gazdasági minisztériumi rendelet szerint a kapáknak az a legmagasabb ára, amelyet a kiskereskedők a vevőktől kérhetnek, a következő:

Darabsúly gramm	Fekete kapa Lei	Félig csi- szolt kapa Lei
300	26.—	28.—
400	27.—	29.—
500	28.—	30.—
600	29.—	31.—
700	30.—	32.—
800	31.—	33.—
900	32.—	34.—
1000	33.—	35.—
1100	35.—	37.—
1200	37.—	39.—
1300	40.—	42.—
1400	42.—	44.—

Azt a kereskedőt, aki ennél magasabb árat vesz, az áruinsztoratörvény szerint büntetik.

**Magastörzsű rózsáink,
szőlőoltványaink** kilogytak.

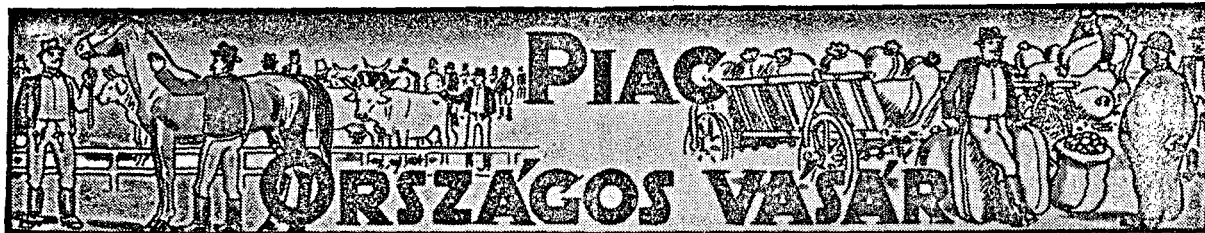
Bokorrózsák

a legmodernebb fajokban még
elegendő mennyiségben kaphatók.

Minden egyéb árjegyzékünk szerint, melyet kívánatra
díjtalanul megküldünk

Ambrosi, Fischer & Co.

171 Ajud, Jud. Alba. 2455

Búza. A földmivelésügyi miniszterium jelentése szerint az egész országban várakozáson felüli terméseredményekre számíthatunk. Egyes vidékeken már kezdetét is vette az aratás. A kormány különböző intézkedéseket foganatosít a búza ár biztosítására. Az utóbbi napokban kisebb tételű kivitelek voltak, s a külföld egyre fokozottabb érdeklődést tanusít. Előző jelentésünk óta azonban az árak változatlanok. Az új búzára már történtek kötések, a szállítás tőzsdei árára. Legfrissebb hírek szerint újabb exportlehetőségek jelentkeztek, amelyek kétségtelenül befolyásolják az árakat. Kolozsváron a búza ára 420 lej.

Rozs. Változatlan üzletlenség. Gyenge a kereslet s nagyobb a kínálat. Ebben a cikkben az előző évekkkel ellentétben nem volt kivitelünk. Az említett tény károsan befolyásolta az áralkulásokat. — Ára Kolozsváron 290—300 lej.

Kukorica. A piacot a kisebb mérvű árszilárdulás jellemzi. Az utóbbi két hét alatt komolyabb vásárlások történtek. A kivitel sajnos még mindig szünetel. Kolozsváron 400 lejt fizetnek érte.

Zab. Ezuttal a keresettebb cikkek közé tartozik, ami az árakban is kifejezésre jutott. Főleg a belföld vásárolja s ezért az árak tartják magukat. Általános megítélés szerint áremelkedésre számíthatunk. A zab ára Kolozsváron 500—510 lej.

Fehérbab. Az áru már fogytán van s így csak névleges árról beszélhetünk. Ezt a cikket különben az egész év folyamán a tartós árak jellemezték. A bab ára Kolozsváron 1115 lej.

Brassói piaci árak.

Búza 420—430 lej, rozs 350—370 lej, sörárpa 460—480 lej, takarmányárpa 360—380 lej, zab 500—520 lej, tengeri 440—460 lej, lencse 800—1000 lej, fehér bab 1000 lej, burgonya 150—200 lej per 100 kg.

Takarmányárak. Préselt széna 170—180 lej, laza széna 130—150 lej, szalma 80—90 lej, korpa 340—360 lej, 100 kg ként.

Borpiac.

Ugyancsak hivatalos helyről közlik, hogy az árak tartják magukat. Egyes vidékek fajborainál áremelkedésről számolhatunk be. Ezideig 1000 vagon bort exportáltunk Németországba. A kereskedelmi megállapodás értelmében még 300 kocsis leszállítására kerül sor. Az idei szállótermés a tavalyihoz viszonyítva nagy általánosságban gyengébbnek mutatkozik.

Allatárak Kolozsváron.

Sertés élősúly 25 lep, exportanyag 28 lej. Teljesen hizott sertés belföldi fogyasztásra 26 lej. Hizott sertés 25 lej, hussertésé 24 lej, rüdeg beállítani való 25 lej. Teljesen hizott exportökör 20 lej, teljesen hizott exporttehén 19 lej vágni való hizott ökör kg-ja I. osztályu 18 lej, II. osztályu 17 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel, szavatolással 14.000 lej, szopós borju kg-ja 22 lej, jármos ökör párja 24.000 lej.

Lóárak. Nehéz igásló párja 36.000 lej, kocsiló párja 30.000 lej.

A gyapju értékesítése.

A gyapju értékesítését a hivatalos lap 1939. május 26-án megjelent 120. számában közölt törvény szabályozza. Ennek értelmében a gyapju legalacsonyabb árát minden évben legkésőbb május 1-ig minisztertanácsi napló állapítja meg. Senki sem vásárolhat gyapjut belföldön az így megállapított áraknál olcsóbban.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet és a Mezőgazdasági Szindikátusok Központi Szövetsége azonban a Jutenyésztők Szakszervezete és a Mezőgazdasági Termékek értékesítésével foglalkozó szövetkezetek útján a fenti árnál két lejjel kevesebbet fizet a gyapjuért. Ez a kedvezmény minisztertanácsi napló útján más mezőgazdasági vagy szövetkezeti szervezetekre is kiterjeszthető.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet és a Mezőgazdasági Szindikátusok Központi Szövetsége szerveik útján közvetlenül veszik át a gyapjut a termelőktől. Bármilyen eszköz felhasználható annak megállapítása érdekében, hogy a termelő a saját termelésű gyapjut ad el.

A gyapju feldolgozásával foglalkozó gyárak valamint a gyapjukereskedők a Nemzeti Szövetkezeti Központtal és a Mezőgazdasági Szakszervezetek Központi Szövetségével kötött szerződések útján vásárolhatnak gyapjut, amelyért legalább a megállapított legalacsonyabb árat kell fizetniük.

A termelők forgalmi adóját az értékesítéssel megbízott szervek vonják le.

A folyó évre a következő kilonkénti legalacsonyabb gyapjuárakat állapították meg: merino 80 lej, racka 75 lej, cigája 70 lej, Kadrilateri cigája 58 lej, fehér és fekete curkán 40 lej. A farktáji gyapju ára fajták szerint a fenti árak fele.

A gyapju legalacsonyabb árát az 1939 évre a hivatalos lap 1939 június 15-i 135. számában megjelent 1744 számú minisztertanácsi napló állapítja meg.

Július havi állatvásárok.

1. Algyógy, Arad, Földvár, Homoród, Nagyszentmiklós.
2. Balázsfalva, Borgóprund, Csermő, Harasztkerék, Kászonaltíz, Királyhalma, Nagylak, Radnót, Vurpod.

Tőzsdei árak

Június hó utolsó hetéből. — Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica	Zab	Mák	Napraforgó	Fehér bab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna ezéna	Széna	Megjegyzések
Kolozsvár	415	300	370	390	510	—	—	1150	—	—	—	160	
Nagyvárad	410	—	375	400	510	—	—	—	—	—	—	—	
Temesvár	405	—	370	395	500	—	—	—	—	—	—	—	
Bukarest	420	—	365	430	510	—	—	1200	—	—	—	—	
Szatmár	410	—	370	400	515	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	410	—	375	395	510	—	—	—	—	—	—	—	

3. Domásnya.

4. Erdőszentgyörgy, Kálnok, Korond, Lugos, Nagybánya, Sárköz.

5. Alsócsernáton, Erdőd, Erzsébetváros, Nagyhalmagy, Oláh-bogát.

6. Alsóárpás, Bályok, Gyeke, Királydaróc, Tarnava, Turterebes, Zsibó.

7. Drág, Magyarláros, Marosperjes, Szászhalom, Székelykeresztur.

8. Alsóvenice, Körösfeketető, Lemnek, Nagylozna, Omlás, Szék.

9. Léta, Topánfalva, Zám.

10. Alsóid, Gertényes.

11. Apahida, Felsőbánya, Kraszna.

12. Alsóvista, Margitta, Nagyida, 13. Csikszereda, Medgyes, Polján.

14. Nagyszalonta, Ohábaforrás, Szamososmező, Szováta.

15. Lippa, Mezőszentpéter, Nagysajó, Piski, Siklód, Uzdiszentpéter.

16. Hégen, Kissik.

17. Balavásár, Ditró, Felsővidra, Krasznabétek, Nagykároly.

18. Barlafalu, Máramarossziget, Szamoskrassó.

19. Örménysekés.

20. Batiz, Dános, Élesd, Királydaróc, Marospetres, Mikóujfalu, Szilágynagyfalva.

21. Belényes, Buziásfürdő, Serge, Egerhá, Héjjasfalva, Kerc, Kudzsir, Osink, Tergova.

22. Gyimesközéplak, Kisjenő, Kovászna, Oszentanna.

23. Dagomérfalva, Gátalja, Meződücs.

24. Dicsőszentmárton, Gyalu, Halmi, Kürtös, Nagyida, Vajdakamarás.

25. Aranyosmedgyes, Kóhalom

26. Gyulafehérvár, Parajd.

27. Belényes, Csikszentsimon, Katona, Szatmár, Székesut, Zilah.

28. Bánffyhunrad, Buza, Mezőszentmihály, Szamosujvár, Szászakut.

29. Abrudbánya.

30. Csucsá.

31. Avasfelsőfalva, Bonyha, Mártonhegy, Nagybacon, Pálos, Szakállasdombó.

Ha a vásár ünneppra esik, rendszerint a következő nap tartják meg.

HIREK.

Dr. Szász Pál eljárt a kormánynál a katonai rekvirálás ügyében. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke a napokban felkereste a kormány több tagját és tudomásukra hozta, hogy a katonai rekvirálások során bevitt igazságot és számszámokat számos helyen még nem szolgáltatották vissza. Ennek következtében a gazdákat súlyos károk és hátrányok érik. A föld megművelése leközdhetetlen akadályokba ütközik. Másrészt viszont a katonai célokra használt állatok és számszámok után egyes helyeken kiutalták a használati díjat, de a bonokat nem váltják be. Kérte, hogy a kormány jelölje meg azokat a hatóságokat, ahol a pénzt kifizetik. Ha pedig ez nem történne meg, a bonokat leg-

alább adóba tudják be. A kisebbségi miniszter válaszában kijelentette, hogy rendeletet adnak ki a rekvirált állatok és számszámok leváltására és a bonok kifizetésére, illetve adóba való befutására. Az EMGE elnökének közbelépése után, érdeklődöttünk a különböző hatóságoknál, de a rendeletet csak egyes vidékeken hajtották végre. Ennek következtében az EMGE elnöke ismét eljárt a kormányhoz.

A búza minimális ára. A búzaértékesítési törvényjavaslatot most tárgyalja a parlament. A törvény 40.000 lejes búzaárát állapít meg vagononként, hektóiterenként 77 kilós súlyban 3 százalékkal idegen testtel, vagonba rakva és termelői állomáson átadva. Ez a búzaár szeptemberben 1000 lej-jel, október-november hónapokban 2 ezer lej-jel, decemberben pedig 3 ezer lej-jel emelkedik vagononként. Amennyiben a búza gyengébb minőségű, a megállapított ár megfelelően csökken. Aszerint, hogy egy hektóliter búza hány kilogrammal könnyebb a 77 kilós átlagnál, egy-egy százalékot vonnak le az árból minden kiló hiány után. Ha a búza viszont az átlagnál súlyosabb, minden kiló súlygyarapodás után egy százalékkal emelik a megállapított hivatalos árat. A jegybank kétféle lejt bocsájt a Nemzeti Szövetkezeti Intézet rendelkezésére búzavásárlásokra. A hivatalos búzaárát intervenciós vásárlásokkal fogja az állam fenntartani.

Rendezés alatt a közbirtokosság kérdése. Junius 12-én délelőtt dr. Szász Pál szenátor vezetésével gr. Teleki Ádám, Tompa Lajos, Orosz Károly, dr. Filó Ferenc, dr. Kovács Károly, Péter János és Ludvig Gyula országgyűlési képviselők kihallgatáson jelentek meg N. Cornăţeanu földmivvelésügyi miniszternél. A magyar parlamenti csoport tagjai részletesen tájékoztatták a minisztert népünknek reszortjába tartozó kérdéseiről. A magyar gazdatársadalomnak ugyanis számos olyan jogos kérése van, amit az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet már több alkalommal a kormány tudomására hozott és amelyeknek megoldása már halaszthatatlan szükségyszerűségeként jelentkezett. Többek között első helyen áll az erdő, illetve a közbirtokosságok ügye. A parlamenti csoport tagjai arra kérték a minisztert, hogy a jövőben a különböző, népünket közvetlenül érdeklő gazdasági kérdésekben tegyék lehetővé, hogy már az intézkedések előtt az ügyeket a kormány szakembereivel letárgyalhassák. A miniszter válaszbeszédében kijelentette, hogy magáévá teszi az előterjesztéseket.

Ami a közbirtokossági ügyeket illeti, történetesen most készül az új erdészeti törvény, s a maga részéről teljesíteni akarja a kívánságokat. Igéretéhez hiven a minisztérium szakemberei az ügyet tárgyalják le a magyar parlamenti csoport tagjaival. Az eladási bárca engedélye ügyében kiadja a szükséges utasításokat, hogy az érdekeltek a törvény rendelkezéseinek figyelembevételével ismét hozzájussanak természetes jövedelmei, illetve megélhetési forrásaikhoz.

A junius 13-án délután 6 óra körül a miniszterrel történt megállapodás alapján dr. Szász Pál szenátor, dr. Filó Ferenc, Teleki Ádám, dr. Kovács Károly és Orosz Károly képviselők a földmivvelésügyi minisztériumban három órás közös megbeszélést tartottak a kormány erdészeti szakértőivel, illetve azokkal,

akik az új erdészeti törvényen dolgoznak. A törvényelőkészítő bizottság, illetve a miniszter biztosította képviselőinket arról, hogy mielőtt a törvényjavaslatot beterjesztenék, átadják a végleges szöveget esetleges további hozzászólások végett. — Feltéve, hogy az elvi megállapodás a végleges törvényszövegben is kifejezést nyer — népünk egyik legrégebbi és fájdalmasabb sérelme nyer elintézését. Mindenesetre a parlamenti csoport figyelemmel kíséri a kérdés további alakulását.

A bukaresti megállapodás eredményeképpen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet junius 16-ikára értekezletre hívta össze *székelyföldi felügyelőit*. Jelen voltak Mikó László, Orosz Károly, Fodor Pál, Benedek Pál, Rednik Endre és Szász Ferenc. A központ részéről Telegdy László ügyvezető alelnök, Gr. Teleki Ádám képviselő, Szeghő Dénes felügyelő és Demeter Béla az Erdélyi Gazda szerkesztője. Telegdy László ügyvezető alelnök ismertette az újonnan előállott helyzetet s megadta a további utasításokat a minisztériumi engedély érvényesítése érdekében. — Lépések történtek olyan irányban is, hogy az új erdészeti törvény megalkotásá-

nál vegyék figyelembe a tulajdonosok ama jogát és kívánságát, hogy saját fájukat ne kelljen külön megfizetni.

Ülést tartott az EMGE háziipari szakosztályának választmánya. A napokban ülést tartott az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet háziipari szakosztályának választmánya. A megbeszélésen részletesen megvitatták az erdélyi magyar háziipar kérdését. Az elnökség javaslatára a választmány tagjaiból alosztályokat alakítottak a különböző háziipari ágak termelési és értékesítési problémái megoldására. Külön alosztály alakult a néprajz és népművészet művelésére is.

Kik képviselik a magyarságot a parlamentben? A junius 1-i és 2-i parlamenti választások során a romániai magyarság a következő képviselő jelöltekét választotta meg: *Dr. Kovács Károly* Csikszereza, *Dr. Filó Ferenc* Székelyudvarhely, *Orosz Károly* Székelyszenterzsébet, *Ludwig Gyula* Nagyszeben, *Gr. Teleki Ádám* Marosujvár, *Dr. Bartha Ignác* Kolozsvár, *Dr. Soós István* Nagyvárad, *Péter János* Temesvár és *Tompa Lajos* Torda. Szenátoroknak: *Dr. Gr. Bánffy Miklós* Kolozsvár és *Gyárfás Elemér* Dicsőszentmárton. Az új választójogi törvény szerint a szenátus tagjainak csak a felét választják, míg a többieket Öfelsége, a király nevezi ki. II. Károly király Öfelsége a magyar mezőgazdák képviselőjeként a szenátusba kinevezte *dr. Szász Pált*, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnökét, a magyar egyházak részéről pedig *Márton Áron* róm. kat. és *dr. Vargha Béla* unitárius püspököket. *Vásárhelyi János* ref. püspök a szenátusnak jogszerinti tagja. Ismeretes, hogy dr. Szász Pál az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöke nem vállalt semmiféle jelöltséget. Az volt az álláspontja, hogy távol tartja magát a politikai élettől és ha a kisebbségi közéletben több közjogi méltóság adódna, azt lehetőleg ne egy ember töltsse be, mert a közmunkába minél több embert be kell vonni.

Megvételre keresek 1000—2000 liter ürtartalmu jókarban levő tiszta használt hordót, összesen mintegy 10.000 liter ürtartalomig. Ajánlatokat: Novotny Rudolf. Aiud, jud. Alba, kérek. 103

TELEKI ÁRVÉD

Növényeink Hasznáról

irt 2000 példányban elfogyott
könyvénel nagyobb
művét

Házi Állataink Hasznáról

befejezvéen, kiadja, ha
elegendő előfizető jelent-
kezik 200 Lejjel példányonként.

Teleki Árvéd

címén Cuntza, jud. Sibiu.

APRÓHIRDETÉSEK

Az I. G. Duca-i Untárius Téli Gazdasági Iskola nyári női gazdasági és háztartási tanfolyamát f. év július 30—szeptember 3-ig tartja. Bentlakó és kosztózó növények 900 lejt fizetnek élelmezési díj címen, az öt hét tartamára. Felvehető minden 16 évet betöltött nő, ki magyarul írni és olvasni folyékonyan tud. Jelentkezési határidő július 15. A növények létszáma 40 lehet. A felvételt egy 8 + 2 lejes bélyeggel ellátott folyamodványban kell kérni, feltüntetve a kérésben a nevet, életkort, vallást, előképzettséget, szülők foglalkozását, vagyoni helyzetét. Bővebb felvilágosítást válaszbélyeg ellenében készséggel ad a Gazdasági Iskola Igazgatósága. 92

Keresek 50—60 holdas birtokot, részkezelésben, Kolozsvár környékén. Cim: Mátyás János, Tökös Viștea, p. u. Nădășel, jud. Cluj. 80.

Keresek megvételre 200 darab négy hónapos mangalica malacot. Cimeket részletes leirással a kiadóba kérek „M megbízható” jelígyére. 39b.

Eladó egy „Cyphers Jucubator & Comp. Buffalo USA” gyártmányu tojást keltető gép. Két műanya, ernyővel, kályhaesővel felszerelve, 6 darab egy méteres cink pléh etető, 4 drb pléh itató, 6 drb. cserép etető. Cim a kiadóban. 93

Pávák, friss páva tojások és angora nyulak olesón kaphatók. Baló malomtulajdonosnál. Mănaștur, posta Bujor Banațean. 96

Bérbeadó Szilágysomlyótól 5 km-re 7 hold szőlő. 30 gyümölcsös, 7 erdő, 6 szántó belsőségekből álló gazdaság. Bővebbet Cluj, Str. Pop Iulian 12. 97

Országos hírű tenyészetemből helyszűke miatt eladok 10—15 hónapos garantált fajtisza angorákat reklámáron. Szücs Zoltán, Ghioroc, jud. Arad. 98

Olajvevő kisüzem felszereléséhez használt gépet keresek megvételre (pergelő, prés stb.). A gép leírását az ár pontos megjelölésével Bende Jenő intéző, Alba-Iulia, Căsuța postalá 17 címére kérem küldeni. 101

Keresek 50—100 kat. holdig terjedő, jókarban levő birtokot gazdasági épületekkel haszonbérbe október 1-ére. — Matta Adam, Loamneș, jud. Sibius. 102

Állást kapjat

Gazdatisztet keresek 300 holdas gazdaságomnak irányítására és önálló vezetésére. Megkeresések az Erdélyi Gazda kiadóhivatalába küldendő „Komoly” jelígyére. 39a.

Keresek azonnali belépésre gazdasági kocsist. Cim: Borbély Kálmán, Zoreni, p. u. Sănmihailu de Câmpie, jud. Cluj. 88

Földmives iskolát végzett, középkorú nős gazdát alkalmaznék háromszáz holdas temesmegyei gazdaságomban. Csak rendszerető, erélyes, hosszú gyakorlattal rendelkezők jelentkezzenek. Cim a kiadóban. 91

Konyhakertészt keresek, aki gyümölcsfához ért, októberi belépésre, ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány-másolatokkal. Glück Fülöp, Alba-Iulia, Regina Maria 9. küldendő. 69/a.

Fiatal gyümölcskertészt keresek, aki vállalja nagyobb gyümölcsös őrzését, kezelését. Feltétlen nős legyen. Azonnali belépésre. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével ifj. Eöry István intéző, Branișca, jud. Hunedoara, Br. Jósika Gazdaság. 100

Állást keresők

Francia szaktanárnő, ki most jött haza Franciaországból, a nyári hónapokra elvállalja francia nyelv tanítását és társalgást. Lehetőleg magaslati helyen. Lehetőleg ugyanott uri leány, tisztviselőnő keres teljes ellátással nyaralást birtokos uri családnál, mint fizető vendég július közepétől. Ajánlatot a szerkesztőségbe kérek. „Szerény” jelígyére. 95

Gazdatiszti, ispáni, gyakornoki állást keres volt jegyző, több évi gazdasági gyakorlattal. Csak teljes ellátásért is. Cim a kiadóban. 82

Szerény igényű, középkorú gazdatiszt, szőlészeti, gazdasági, kertészeti és méhészeti végzettséggel, a sertésenyésztésben és fajsokaelésztésben nagy gyakorlattal,

szolgálati bizonyítványokkal, amelyek több évi gyakorlattól tanuskodnak, a fentnevezett szakmák bármelyikében állást keres azonnali belépésre. Cim: Bitay Béla, Dumitrei, p. u. Chendul Mare, jud. Odrorheiu. 90

Alkalmazást keres műszakilag képzett erdő- és gyakorlati mezőgazda, kitüntetett méhészt, erdő- és birtokrendező, hosszú gyakorlattal, előkelő bizonyítványokkal. Válaszbélyeg. Cim a kiadóban. 56

Erdészeti munkákban, területmérésben, erdőbecslésben, erdőüzemtervek kidolgozásában, fa-termelési üzembn, erdőfelújításban és az erdészeti összes ágazataiban jártas tisztviselő állást keres. Cim a kiadóban. 56/a.

Főkertész, aki a kertészet minden ágában teljes jártassággal rendelkezik, hosszú gyakorlattal bír, végezte a budapesti kertészeti főiskolát, s a budafoki szőlészeti tanfolyamot, állást keres. Igénye szerény. Minden követelménynek megfelel. Cim a kiadóban. 78

Több évi gyakorlattal rendelkező ispán, kinek mechanikai vizsgája van és ért mindenféle mezőgazdasági géphez, uradalmi gazdaságban állást keres. Cim: Kiss Lajos, Str. Cicio Pop 27. 46

Állást keres székelykereszturi gazdasági iskolában végzett 21 éves, lutheránus, magyar és román nyelvet írásban és szóban bíró gazdaifjú, szerény igényekkel. Cim: Hutter Pál, Cluj, Str. Grigorescu 92. 89

Volt nagyenyedi M. Kir. vin-cellériskolában három éves, utána a budafoki M. Kir. pincemesteri szakiskolában egy éves tanfolyamait végzett egyén több évi gyakorlattal, bármikori belépésre, pincemesteri, szőlőkezelői, vagy együttesen szőlőkezelő-pincemesteri állást keres. Jóó Ferenc Chișineu-Criș, județul Arad. 57

Gazdatiszti állást keresek, több évi gyakorlatom van. Kolozsvári Sándor, Cluj, Str. Grigorescu 17. 94

Vállalnám nagyobb baromfi-telep kezelését és berendezését haszonrészesezésre is, keltetőgépem stb. van. Gazdaságot haszonrészesezésre, kisebb gazdaságot felszereléssel részes megmivülésre. Cim a kiadóban. 99

Állást keresők

Allást keres gyakorlati gazdatiszti vizsgával bíró gazdatiszt, szerény igényekkel. Cim: Kedves Ferenc Cluj, Strada Oășanu No. 109. 61

Ispáni állást keres algyógyi gazdasági iskolát végzett és több évi praxissal bíró egyén. Cim: Bolák Jakab, Panticeu, judetul Cluj. 60

Ispáni állást keres románul is jól beszélő, csikszeredai gazdasági iskolát végzett és jó gyakorlati bizonyítványokkal rendelkező, 38 éves nős egyén. Cim: Dózsa Imre, Acățari, judetul Mureș. 59

Okleveles gazda keres azonnali belépésre önálló intézői vagy gazdatiszti állást. Információk az EGE-nél. Cim: Paull Kamil Cluj, a lap kiadóhivatalához. 62

Szakképzett gazdatiszt szerény igényekkel, nagy gyakorlattal, hadmentes, azonnalra állást keres. Cim a kiadóban. 77.

Gazdasági vezetői állást keres, szorgalmas, józanéletű, jó bizonyítványokkal rendelkező, román vallású, debreceni gazdasági intézetet végzett, nős, gyermektelen, szerény igényű gazdatiszt. Cim: Dely Andor, Cluj, Calea Traian 82. 81.

Gazdatiszti vagy ispáni állást keres ref. vallású, nős, kis családú, 47 éves, gazdasági iskolát végzett, 25 évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkező férfi, aki a gazdaság minden ágában jártas. Hosszabb időre elhelyezkednék kezdetben szerény igényekkel. Cim a kiadóban „szorgalmas gazda” jeligére. 123.

Kisigényekkel alkalmazást keres szakvizsgázott erdővéd, családtalan. Elvállalnék erdő, szőlő és gyümölcsös őrzését, gazdálkodást, fatelepítést és faiskola kezelését is értem, az erdélyi három nyelvet birom. Cim a kiadóban. 58

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Bartha Gyula, Dr. gr. Bethlen László, Gr. Bethlen Gábor, Bodor K., Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Dániel Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Hadz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Kós Károly, Kamarási Szász

Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Mik a szárazcsávázás előnyei:

1. Munka- és időmegtakarítás.
2. A csávázás nincs meghatározott időhöz kötve, tehát bármikor eszközölhető.
3. A vetőmag csiraképesége nem csökken, hanem ellenkezőleg jelentősen emelkedik. Ez vetőmag megtakarítást hoz, ami fedi a csávázás költségeit.
4. A vetés gyors és erőteljes fejlődése, jobb és egyenletesebb bokrosodás, ezáltal nagyobb termés,
5. A gombabetegségek biztos leküzdése és egészséges, bőtermés.

Ezen előnyök biztosítására használjuk az

ARZOPOL-C porcsávázószer.

Gyártja a

Vegy- és Élelmiszeripari R.-T., Növényvédelmi osztálya
Oradea, C. Victoriei 62.

Kapható a „Mezőgazdák” Kereskezelmi R.-t. Cluj, Str. Regală 16. sz. alatti lerakatában és minden jobb szaküzletben.

152